

Gorenjski Glas

PETEK, 2. NOVEMBRA 2012

LETO LXV, ŠT. 88, CENA 1,50 EUR, 13 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Kobla bo tudi letos samevala

Na Voglu smučarske sezone ne bodo začeli pred 1. decembrom, saj nihalka zaradi rednih vzdrževalnih del ne obratuje. Novo smučišče v Bohinjski Bistrici prihodnje leto.

MATEJA RANT

Bohinjska Bistrica – Na Voglu računajo, da bodo na novo smučarsko sezono pripravljene v začetku decembra. Obe kabini na nihalki, je pojasnil predsednik uprave Žičnic Vogel Bohinj Boštjan Mencinger, so v začetku tedna sneli in ju poslali na redni pregled k proizvajalcu. Letos so zamenjali tudi vitalne dele na petih drugih žičniških napravah, s čimer so zagotovili večjo varnost smučarjev. Novo sezono bodo pričakali še z nekaterimi drugimi novostmi.

Med drugim bodo uvedli nov brezkontaktni sistem beleženja smučarskih vozovnic s pomočjo črtno kode. Snežni park so dopolnili z novimi objekti, obenem pa na smučišču obljublajo pestro dogajanje skozi vso sezono. Letos bodo začeli uporabljati tudi nov teptalec, ki so ga kupili že marca. »Še naprej pa naša konkurenčna prednost ostaja smuka na naravnem snegu,« je poudaril Boštjan Mencinger. Možnost zasneževanja je namreč vezana na sprejetje državnega prostorskega načrta, kar je povezano

z dolgotrajnimi postopki. Prek poletja pa so že pripravili idejne zasnove projektov za razvoj smučišča. »Doslaj smo zgolj govorili, kaj si želimo, zdaj pa lahko predstavimo jasno vizijo,« je pojasnil Mencinger. Med najboljšimi naložbami omenja postavitev nove žičniške naprave, ki bi povežala Konjsko ravnan in Šijo in bi tako nadomestila zastarelo dvosedežnico Zadnji Vogel in enosedežnico Šija. Obenem bodo nekatere projekte poskušali speljati tudi brez državnega prostorskega načrta.

► 4. stran

Smučišče v Bohinjski Bistrici bo letos še samevalo.

Kamniški reševalci dobili signal

Uprave RS za zaščito in reševanje je v Kamniški Bistrici postavila novo bazno postajo, ki bo izboljšala komunikacijo vseh reševalnih služb s tega področja, predvsem pa bo olajšala delo gorskim reševalcem.

JASNA PALADIN

Kamniška Bistrica – Kamniški gorski reševalci so si doslej pri komunikaciji v reševalnih akcijah pomagali z mobilno postajo, saj večji del območja Kamniško-Savinjskih Alp, kjer pomagajo planincem, ni bil v zadostni meri pokrit z radijskim signalom. V številne prečne doline (dolini Konjščice in Bele, Kurja dolina) signal iz baznih postaj v Ljubljanski kotlini zaradi visokih okoliških hribov namreč ni segel.

Na svoje težave so že vrsto let opozarjali Upravo RS za zaščito in reševanje, v ponedeljek pa so na mesto, ki so

ga z meritvami in praktičnim preizkusom preverili že pred sedmimi leti, novo bazno

postajo za radijske valove postavili. »Našemu delu to prinaša velik napredek v

Bazna postaja na stavbi Piknik centra Pri Jurju v Kamniški Bistrici bo bistveno olajšala komunikacijo gorskih reševalcem med njihovimi reševalnimi akcijami.

smislu varnosti. Postaja bo olajšala našo komunikacijo, saj se bomo lahko med seboj na reševalnih akcijah slišali na vseh lokacijah, kar doslej ni bilo možno,« je z novo pridobitvijo zadovoljen predsednik Društva GRS Kamnik Franc Miš.

Nova bazna postaja, ki stoji na stavbi Piknik centra Pri Jurju v Kamniški Bistrici, kjer imajo kamniški gorski reševalci tudi bazo med reševalnimi akcijami, je ena od zadnjih v sistemu radijskih zvez Zare, ki ga uporabljajo vse slovenske službe za zaščito in reševanje. Strošek postavitve postaje v Kamniški Bistrici je ocenjen na dobrih štiri tisoč evrov.

Snegolom tudi na Gorenjskem

MATJAŽ GREGORIČ

Kranj – Sneženje v nedeljo in ponedeljek je tudi na Gorenjskem povzročilo nekaj škoda. Po prvih ocenah je je največ v gozdovih na nadmorski višini do 800 metrov. Po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije je moker sneg v nižinah polomil posamezna drevesa na gozdnih robovih, ob cestah in v mlajših gozdnih sestojih. Poškodovana so zlasti tanjša nestabilna drevesa listavcev, s katerih še ni odpadlo listje. Na debelejšem drevju so odlomljene posamezne veje. Na Gorenjskem, zlasti na razmočenih pobočnih legah je sneg poškodoval ali prevrnil tudi debelejša listavca. Zaradi zvitih in polomljenih

dreves ter debelejša snežna odeje v višjih legah so posamezne gozdne ceste še neprevozne, kar ovira dostop. Kjer razmere to omogočajo, gozdarji pregledujejo ogrožena območja in ocenjujejo škodo, podrobnejši podatki bodo znani v prihodnjih dneh. Močno poškodovana drevesa listavcev je priporočljivo posekati in spraviti les iz gozda, medtem ko je sanitarna sečnja poškodovanih iglavcev obvezna. Na Zavodu za gozdove opozarjajo, da je posek polomljenih in prevrnjenih dreves zaradi napetosti v lesu izredno nevarno opravilo. Priporočajo, da lastniki gozdov za izvedbo sanacijske sečnje najamejo usposobljene gozdarske delavce.

AKTUALNO

Rudnik še vedno brez denarja

Vplivi nekdanjega rudnika urana v Žirovskem vrhu na okolje so v dovoljenih mejah, zaradi prekinjenega financiranja pa je okrnjen nadzor jalovišča Boršt, ki drsi.

3

GORENJSKA

Table ne bodo odstranili

Soričani se sprašujejo, zakaj na Soriški planini stoji tabla Bohinjsko sedlo. Na prometnem inšpektoratu pojasnjujejo, da označuje gorski prelaz, ki je del širšega območja planine.

5

GG +

Prometna ura na avtobusu

V zanimivem in poučnem projektu Združenja šoferjev in avtomehaničkov Kranj se tretješolci na sproščen način naučijo marsikaj koristnega o varnosti v cestnem prometu in obnašanju na avtobusu.

9

ZADNJA

Učenci navdušili s kompostnikom

Za svoj inovativen ekološki izdelek iz odpadnih avtomobilskih delov so učenci OŠ Preserje pri Radomljah prejeli prestižno mednarodno okoljsko nagrado natečaja Okolje in inovacije.

24

VREME

Danes bo spremenljivo do pretežno oblačno. Jutri bo večinoma suho vreme. V nedeljo bo oblačno in deževno.

Jutri: pretežno oblačno

PODREČA

Počastili spomin Simona Jenka

Konec oktobra je minilo 177 let od rojstva Simona Jenka, spomin na pesnika vsako leto proslavijo tudi v njegovem rojstnem kraju. Tako so že prejšnji ponedeljek v Mavčičah pripravili srečanje z letošnjimi nominiranci za nagrado, ki jo je dobil Janez Ramoveš, pesnik iz Suše v Poljanski dolini. Proslavo pred spomenikom na Podreči so nato pripravili minulo soboto, v programu pa je sodeloval Mešani oktet Lipa iz Kulturnega društva Oton Župančič iz Sore. Na proslavi je bil posebej predstavljen Simonov najmlajši brat, profesor Ivan Jenko, prav tako pesnik, ki je umrl leta 1891. Ob glasbi, recitacijah in nagovoru kranjskega podžupana Janeza Freliha so se izkazali tudi domači gasilci, ki so v deževni soboti postavili dva šotora, ki sta nastopajoče varovala pred dežjem. Kot je povedal predsednik Kulturnega društva Simona Jenka »Šmonca« Rudi Zevnik, je prireditev tudi zato lahko vseeno uspela. V. S.

O pesniku Simonu Jenku je spregovoril tudi kranjski podžupan Janez Frelih. / Foto: Franc Rozman

Niso se postarali, le dozoreli so

Ob zlatem jubileju Zveze kulturnih organizacij Tržič je bilo v en dogodek ujetih več vsebin: slavnostna akademija, podelitev Kurnikovih in jubilejnih priznanj ter izid dveh knjig, Tržiška dekleta daleč slove in Tržiškega slovarja.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – »V petih desetletjih je Zveza kulturnih organizacij (ZKO) Tržič doživljala precej sprememb, a je ohranila svoje osnovno poslanstvo: združevanje ljubiteljskih kulturnikov na podlagi kulturne tradicije in ustvarjalnih teženj,« je povedala predsednica ZKO Tržič Metka Knific ob jubileju, ki so ga praznovali v petek v tržiškem kulturnem centru. Leta 1962 je v Tržiču delovalo pet kulturnih društev; DPD Svoboda Tržič, KUD Leše, KUD Lom, KUD Kovor in KUD Dolina. Njihova krovna organizacija je konec sedemdesetih let prejšnjega stoletja dobila ime, kot ga nosi še danes – ZKO Tržič. »Pojavljala so se številna imena režiserjev in igralcev, zborovodij in pevcev, dirigentov in glasbenikov, likovnikov, koreografov, plesalcev, mentorjev. Trenutno je v ZKO Tržič vključenih petnajst kulturnih društev z okrog štiridesetimi sekcijami, v katerih aktivno deluje približno 550 občanov, ki v svojem prostem času bogatijo kulturno podobo našega

Od leve Bojan Knific, Irma Lipovec, Metka Knific, Maja Tekavec, Iris Šober in Aleš Habicht, predsednik KD Jerbas / Foto: Tina Dokl

mesta,« je dejala Metka Knific in obenem opozorila, da so pridobljena občinska in državna sredstva za ljubiteljsko dejavnost izjemno nizka in da kljub dobri volji kulturniki za poplačilo vseh stroškov ne morejo vedno vzeti iz lastnega žepa.

A petek je bil dan za praznovanje, dan zahvale. Podelili so letošnja Kurnikova priznanja ter jubilejna priznanja nekdanjim predsednikom ZKO Tržič in društvom, ki že vrsto let sooblikujejo tržiški kulturni utrip. Posebno priznanje ZKO Tržič za dolgoletno mentorsko in publicistično delo je prejela učiteljica Irma Lipovec.

Srebrno Kurnikovo plaketo in listino za izjemne ustvarjalne dosežke v pretekli kulturni sezoni so podelili plesalki Iris Šober, folkloristki Maji Tekavec in skupini ljudskih pevcev pri KD Jerbas Tržič. Zlato Kurnikovo plaketo in listino za izredne ustvarjalne in poustvarjalne dosežke pa je prejel folklorist dr. Bojan Knific, ki je tudi avtor knjige Tržiška dekleta daleč slove, ki jo je izdala Ljudska univerza Tržič ob pomoči ZKO Tržič in OI JSKD Tržič. Ob tej priložnosti je v založbi ZKO Tržič izšel tudi Slovarček starih tržiških pregovornih besed. Beseda zahvale je šla

tudi nekdanjim predsednikom ZKO Tržič Miru Vrhovniku, Jožetu Zupančiču, Maji Ahačič, Miri Kramarič in Erni Štefe. Javni sklad RS za kulturne dejavnosti je ZKO Tržič ob visokem jubileju podelil posebno priznanje. »Ob minevanju 50 let se oziramo v preteklost, prebivamo zgodovino, se hvaležno oziramo na ljudi, ki so pred nami ustvarili mnogo bogatih trenutkov, hiteli v koraku s časom in razvijali kulturno dejavnost Tržičanov in okoličanov. Kulturo so živeli kot ljubezen, kot čudovito težko in odgovorno pustolovščino,« je misli zaozročila Metka Knific.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme VIKTOR POLIČAR iz Naklega.

KOTICEK ZA NAROČNIKE

Mojčin lepi svet

Komični muzikal za otroke Mojčin lepi svet je po premieri sredi oktobra navdušil že več kot šeststo otrok in njihovih staršev. Igra vesoljčic Lileje in Lilaje, ki sta na Zemljo prišli z velepomembno nalogo – najti, kar je na njej najlepšega, in to odnesti s seboj v vesolje, gledalce neizmerno zabava. Zgodba je poučna in sporočilna, saj otroke in odrasle vodi k razmišljanju o odnosu do narave, predvsem pa o odnosih med ljudmi. Domiselne peripetije Mojce in prikupnih obiskovalk z drugega planeta jih pripeljejo do spoznanja, da je najlepša stvar na svetu prijateljstvo. V soboto, 10. novembra, bo muzikal ob 11. uri gostoval v Kulturnem domu Mengeš. Naročniki Gorenjskega glasa se lahko potegujete za dvakrat po dve vstopnici in dva kompleta zgoščenke in pobarvanke. Nagradno vprašanje: Ali mislite, da obstaja življenje tudi na drugih planetih v vesolju? Odgovore z vašimi podatki pošljite najkasneje do srede, 7. novembra, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, Kranj ali na: koticek@g-glas.si.

Svetlobo uporabljajmo smotrno

O življenjski pomembnosti tako svetlobe kot teme ter o smotrnem ravnanju pri umetnem osvetljevanju je v Info središču TNP Triglavska roža na Bledu pred nedavnim predavala biologinja Alenka Petrinjak. Poleg tega bo tam do 5. decembra na ogled razstava Svetlobne markacije umetnice Andreje Eržen.

SAMO LESJAK

Bled – Alenka Petrinjak je biologinja ter članica Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev, sodeluje pa tudi v mednarodnem projektu Life+ Življenje ponoči. V svojem predavanju je poudarila predvsem pomen teme, ki je za samo življenje enako pomembna kot svetloba, opozorila pa je tudi na nevarne posledice svetlobnega onesnaževanja, ki se jih je treba zavdati. S pretiranim in nepravilnim osvetljevanjem namreč po nepotrebnem dolgočasno škodujemo zdravju ljudi, motimo procese v naravi – zlasti oviramo življenje živali, zmanjšujemo prometno varnost, povečujemo porabo energije ter onemogočamo astronomska opazovanja. K svetlobnemu onesnaževanju v veliki meri prispeva nepravilna in prekomerna razsvetljava

Svetloba in tema sta izjemno pomembna življenjska elementa: kustosinja Ana Marija Kunstelj, umetnica Andreja Eržen in biologinja Alenka Petrinjak. / Foto: Samo Lesjak

cest ter objektov kulturne dediščine.

Vendar so rešitve možne, veliko lahko storimo že sami z osvetljevanjem zgolj takrat, ko svetloba dejansko potrebujemo, in tam, kjer jo potrebujemo, pri tem si lahko pomagamo tudi s svetlobnimi senzorji. Ob cestah naj bodo zasenčene

svetilke, ki ne svetijo po nepotrebnem nad svojo vodovodnico v nebo, pred domom pa uporabljajmo svetilke z močjo do 20 W. Priporočljiva so svetila, ki svetijo rumeno in oranžno, saj imajo takšne svetilke manjši negativen vpliv na živa bitja. Prav tako pa je koristno, da o nepravilni in prekomerni

razsvetljavi ozaveščamo sorodnike in prijatelje.

Sorodna tej tematiki je tudi razstava Svetlobne markacije akademske slikarke Andreje Eržen. Gre za instalacijo svetlobnih slik – podsvetljenih z različno obarvano umetno svetlobo – tako v notranjih prostorih kakor tudi na prostem pred stavbo Info središča, saj so nekatere opremljene s solarnimi celicami. Vsebinsko prikazujejo odnos med urbanim svetom in naravo. Kot pravi kustosinja in umetnostna zgodovinarica Ana Marija Kunstelj: »Na pomembnost tako svetlobe kot teme nas lahko spomnijo naravni dogodki, lahko pa to na povsem svoj način stori tudi umetnost. Razstavljene svetlobne slike nosijo simbolna sporočila dneva, videnja, spoznanja in notranje razsvetljenosti ter kot takšne odpirajo vprašanja in dajejo odgovore na številnih področjih našega življenja.«

Rudnik še vedno brez denarja

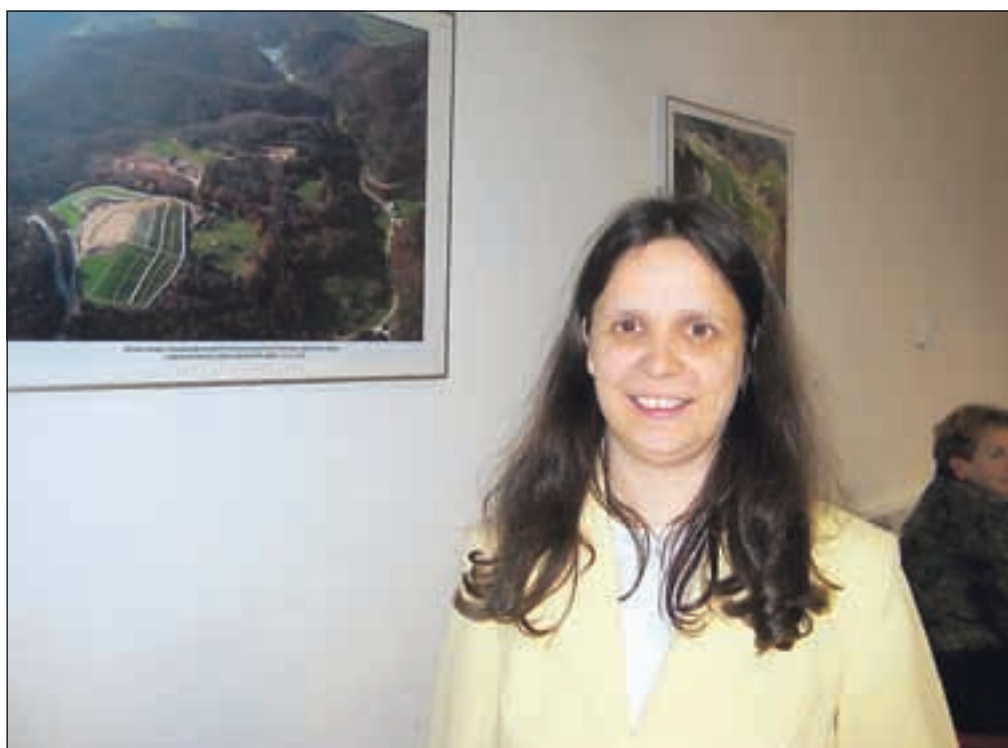
Vplivi na okolje nekdanjega rudnika urana v Žirovskem vrhu so v dovoljenih mejah, zaradi prekinjenega financiranja pa je okrnjen nadzor jalovišča Boršt, ki drsi.

BOŠTJAN BOGATAJ

Todraž – Osnovna naloga Rudnika Žirovski vrh je izvedba trajne opustitve izkoriščanja uranove rude in preprečevanja posledic rudarjenja v rudniku urana Žirovski vrh in zavarovanje okolja in ljudi pred posledicami rudarjenja. Vse do julija lani so v podjetju opravljali dela po letnem načrtu, kar pomeni opravljanje dela za končno ureditev, zaradi nestabilnosti plazov tudi raziskovalne vrtnice na (saniranem) jalovišču Boršt ter izvajanje dolgoročnega nadzora obeh jalovišč.

Sredi lanskega leta se je zaradi ustavljene komunikacije med tedanjim direktorjem in ministrstvom zaustavilo financiranje rudnika (lani so prejeli za devetsto tisoč evrov manj denarja), ki pa je še vedno izvajal nadzor, vse druga dela so bila začasno okrnjena ali ustavljena. »Ustavili so tudi dejavnosti raziskovalnih vrtin na Borštu in tako je tudi danes, čeprav se plaz premika. Od začetka leta za štiri centimetre,« pojasnjuje Hiacinta Klemenčič, članica nadzorne sveta in od 1. junija letos tudi vršilka dolžnosti direktorice rudnika.

Letna doza sevanja, ki jo lahko pridobi stalni prebivalec Todraža in okolice,

Hiacinta Klemenčič pravi, da je bilo na območju rudnika opravljeno veliko dela, žal pa sanacija zaradi pomanjkanja denarja ob zaključku ni končana: »Plaz na Borštu počasi drsi v dolino in lahko se zgodi, da tudi zgrmi. Upam, da ob katastrofi v Ljubljani ne bodo kazali študije, ki govori, da zaradi plazov ne bo nihče umrl. Zgodi se lahko karkoli.«

znaša 0,1 milisiverta oziroma tretjino dovoljene (mejne) vrednosti oziroma občutno manj kot leta 1989 (ko je rudnik še obratoval) in je bila ocenjena na 5,9 milisiverta. »Rudnik je sicer po veljavnih predpisih na varni strani, a je skrb zbuja dejstvo, da bo nadzor že kmalu občutno okrnjen, podatkov o vplivih odlagališč ne bo več,« pove Klemenčičeva.

V podjetju so danes le še štirje zaposleni, delovanje je zagotovljeno z začasnim financiranjem, saj letnega plana dela pristojni še niso obravnavali. Zaradi izpada proračunskih sredstev so v rudniku lastna sredstva porabili za osnovno dejavnost (prodali so vrednostne papirje), občini Gorenja vas - Poljane pa ne plačujejo nadomestila za omejeno rabo prostora (rente). »Trudimo se

pridobiti denar, po potrditvi na kmetijskim ministrstvu se je zataknilo pri izplačilu na finančnem ministrstvu. Zaenkrat so zunanji izvajalci še kooperativni, upam pa, da nas občina zaradi neplačevanja rente ne bo tožila, saj bi nam s tem blokirali račune,« o težavah pove direktorica. Od 380 tisoč evrov, ki naj bi jih prejeli letos, bi 250 tisoč evrov nakazali občini in s tem poravnali del dolga.

K

KOMENTAR
MATEJA RANT

Rušenje ni šala

V Bohinju je te dni aktualna šala, da morajo imeti odslej vse ženske pri njih gradbeno dovoljenje, sicer jih bodo »podrli«. A Bohinjcem je, kljub temu da se še vedno znajo pošaliti na svoj račun, vse manj do smeha. Zlasti tistim, ki so že prejeli odločbe o rušenju nedovoljeno zgrajenih objektov. Mnogi ob tem verjetno čisto po slovensko privoščljivo pomislijo, kaj neki so si pa gradili luksuzne počitniške hišice v osrčju Triglavskega narodnega parka. A če sodimo po zgodbah ljudi, ki zadnje dni prihajajo iz Bohinja, to ni tako preprosto. Nekateri bodo zato ostali brez edinega doma.

Ta čas so se pri pristojnem inšpektoratu lotili rušenja predvsem tistih objektov, ki jih zajema uredba o prostorsko ureditvenih pogojih za sanacijo degradiranega prostora na območju Triglavskega narodnega parka. Takih objektov je po oceni župana Franca Kramarja v Bohinju okrog sto, po nekaterih drugih ocenah skoraj dvesto. Domačini so jih celo sami prijavili, saj naj bi jim s tako imenovanim jazbinskovim zakonom omogočili njihovo legalizacijo. In so ob tem tudi plačali vsak po okrog 1500 takratnih nemških mark za uzurpacijo in degradacijo prostora v dobri veri, da bodo prišli do potrebnih dovoljenj. Številni namreč opozarjajo, da je bilo črnograditeljstvo pri

njih tako razširjeno tudi zato, ker domačinom ni uspelo dobiti dovoljenja za gradnjo, čeprav so jih iskali. Povsem drugačna merila naj bi veljala za tiste, ki so prišli od drugod, še posebno če so imeli denar in zveze pri »vrhu«. In prav to najbolj boli domačine, da morajo najprej »pasti« njihove hiše in gospodarska poslopja, ki so jih pred več deset leti z obnovo in dozidavo marsikdaj zgolj rešili pred dokončnim propadom. Za nekatere pa so ti objekti celo edini dom. A to pri izvajanju uredbe nikogar ne zanima. Prav tako pristojnih ne zanima, ali ljudje res lahko v pičlih osmih dneh, kolikor jim dajo na voljo, iz rokava stresejo nekaj tisoč evrov, s katerimi naj bi v naprej pokrili stroške rušenja njihovih objektov. »To je kot v bordelju, kjer moraš plačati vnaprej, čeprav še ne veš, kaj lahko pričakuješ,« se ob tem priduša župan. Postopki za rušenje črnih gradenj se nadaljujejo, čeprav so že prejšnji mesec vlado pozvali, naj zadrži izvajanje omenjene uredbe, dokler o njej ne razsodi ustavno sodišče. Zato so vse glasnejši tudi pozivi ministru Francu Bogoviču, naj pride v Bohinj in se osebno seznanj s stiskami domačinov. Prepričani so namreč, da so centri odločanja preveč oddaljeni od njihovih problemov, ki jih iz pisarn v prestolnici ni mogoče reševati.

Manj gneče za paciente

Pri Zdravstvenem domu Škofja Loka so odprli parkirišče za zaposlene in najemnike, tako da bo na dosedanem več prostora za paciente.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Okoli zdravstvenega doma je ves čas velika gneča parkiranih avtomobilov, tudi po pločnikih.

Na dosedanem parkirišču je Občina Škofja Loka uvedla parkirni režim, po katerem lahko pacienti dve uri parkirajo brezplačno, nadaljnji čas parkiranja pa je treba plačati. Za zaposlene v zdravstvenem domu in za zasebnike – koncesionarje pa so že kako desetletje načrtovali gradnjo posebnega parkirišča, je povedala direktorica Sabina Dietner. Po večkratnih zapletih je sedaj dograjeno, kot nalašč za letošnjo 60-letnico zdravstvenega doma. Ob odprtju parkirišča nasproti zdravstvenega doma, na katerem je 28 parkirnih mest, je zadovoljstvo

izrazil tudi škofjeloški župan Miha Ješe: »Odrptje tega parkirišča sovpada z urejanjem parkirnega režima v vsej Škofji Loki, kjer

bo poslej več plačljivih parkirnih mest, brezplačni pa ostajata parkirišči pri vojašnici in pod Tehnikom. Pred zdravstvenim domom se bo

Sabina Dietner, Miha Ješe in Jože Veternik odpirajo novo parkirišče pri zdravstvenem domu. / Foto: Tina Dokl

z novim parkiriščem za zaposlene sprostilo parkiranje za obiskovalce zdravstvenega doma, ki imajo dve uri parkiranja zastonj, v tolikem času pa lahko pri zdravniku opravijo, kar imajo opraviti.«

V gradnjo parkirišča je Osnovno zdravstvo Gorenjske vložilo 228 tisoč evrov, je povedal direktor Jože Veternik. Namenjeno je zaposlenim in tistim, ki so lastniki ali najemniki prostorov v zdravstvenem domu (vseh je okoli 170). »Že spomladi smo imeli razpis za najem parkirnih prostorov, ki bo mesečno za zaposlene znašal 20 evrov (brez davka) in 40 evrov za koncesionarje,« je povedal Veternik. »Parkirna mesta so že polna, nekatera si delita tudi po dva sodelavca. Sicer pa so jih približno 60 odstotkov najeli zaposleni, 40 pa koncesionarji. Ceno najema smo oblikovali tako, da smo upoštevali, naj bi se naložba povrnila v 30 letih, za kolikor imamo v najem občinsko zemljišče, na katerem je zgrajeno parkirišče.«

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci:
Matjaž Gregorič, Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Ilovar Stritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

LEKTORICA
Marjeta Vozlič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izdava: 1,50 EUR, letna naročnina 2012: 157,50 EUR; redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20% popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Rateče in Korensko sedlo ni več strateška

Mejna prehoda Rateče in Korensko sedlo nista več strateškega pomena za državo, je sklenila vlada. Nepremičnin tudi občina ne potrebuje.

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – Kot je bilo ugotovljeno med izvajanjem projekta ureditve mejnih prehodov na notranji meji EU, državni organi na mejnih prehodih Rateče in Korensko sedlo ter Učaj ne potrebujejo prostorov za opravljanje svoje dejavnosti niti na njih niso potrebne posebne prometne ureditev. Zato je vlada vse tri izločila s seznama strateških mejnih prehodov, s čimer zanje preneha veljati tudi prepoved razpolaganja z nepremičninami.

Dva od izločenih mejnih prehodov, Rateče in

Korensko sedlo, sta v občini Kranjska Gora, kjer so si pred približno petimi leti že prizadevali, da bi objekte na mejnih prehodih država brezplačno prenesla na občino, a jim pri tem ni uspelo. »Korensko sedlo je takrat dobila Direkcija za ceste, ki nam ga je kasneje ponudila za najem ali nakup, za kar pa se nismo odločili. In ker je občina od takrat do danes zgradila kar nekaj lastnih objektov, pa tudi gospodarska situacija se je spremenila, ta hip nismo zainteresirani za nakup objektov, ki so locirani na robu občine,« je pojasnil direktor občinske uprave Rajko Puš.

Mejni prehod Rateče (na fotografiji) in Korensko sedlo nista več strateškega pomena za državo; zanju pa tudi občina Kranjska Gora ni zainteresirana.

KRANJ

Mednarodni sejem gramofonskih plošč

V Mestni knjižnici Kranj bo danes med 10. uro in 19.30 ter jutri med 8.30 in 13.30 potekal mednarodni sejem gramofonskih plošč. Tovrstni sejem v Kranju je že petnajsti po vrsti, tokrat pa ga prvič gosti Mestna knjižnica Kranj. Sejem gramofonskih plošč je prireditev, na kateri lahko kupite gramofonske plošče zasebnih zbiralcev. Možna je tudi menjava, zato izkoristite priložnost in prinesite s seboj plošče, ki jih ne potrebujete več. **V. S.**

Dotrajan most obnavljajo

Most čez reko Savo med Gobovcami in Podnartom obnavljajo. Krajanka Gobovcev se čudi, zakaj dotrajani most raje krpajo, kot da bi zgradili novega. Neznosen je hrup težkih tovornjakov, je še opozorila, a na Direkciji RS za ceste pravijo, da z obnovo protihrupna ograja ni predvidena.

SUZANA P. KOVAČIČ

Gobovce – »Če bi krajani imeli informacije iz prve roke, potem verjetno ne bi bilo toliko vprašanj, kakšne načrte ima država z dotrajanim mostom čez reko Savo med Gobovcami in Podnartom. Tako pa lahko samo opazujemo, ko izvajalci del enkrat nekaj delajo, pa spet ne delajo,« je že kar obupana krajanka Gobovcev Magda Zakrajšek. »Težki tovornjaki vozijo čez most od štirihterih zjutraj do večera, to je bilo še bolj izrazito v času gradnje avtoceste. Čudim se, da je most sploh zdržal vse te težke tovornjake,« je še opozorila. Most je od spodaj navzgor videti razpokan, cestišče je luknjasto, pločnik preozek. »Most med šolskim letom prečkajo šoloobvezni otroci, ki so doma v Gobovcah, saj je najbližja avtobusna postaja v Podnartu. Strah me je za njihovo varnost. Zet pozimi, ko je sneg, sam kida pločnik, zato da je most peš sploh prehod. Z otroškim vozičkom pa že zdaj ne moreš čez,« je še dejala Zakrajškova.

Most čez Savo med Gobovcami in Podnartom je povezava med občinama Naklo in Radovljica, uradno pa stoji v radovljiški občini, kjer so povedali, da konkretnih dogovorov o gradnji novega mostu ni bilo, da pa je Direkcija RS za ceste pristopila k rekonstrukciji obstoječega mostu. Na Direkciji so pojasnili, da je izvajalec del že spomladi začel pripravljati dela za obnovo, da pa se je kasneje izkazalo, da obnova zaradi slabega stanja mostu in

Z obnovo mostu čez reko Savo bodo predvidoma zaključili spomladi 2013, vendar vseh problemov s tem še ne bodo rešili.

prevelikih tresljajev pri prehodu tovornega prometa ne bo mogoča pod polovično zaporo ceste. Popolna zapora ceste pa bi otežila dostop do podjetij na desnem bregu Save. Postavitev montažnega mostu za čas obnove se je izkazala za predrago rešitev, nazadnje so se na Direkciji odločili, da bodo najprej okrepili podporne stebre, zatem pa vzpostavili polovično zaporo ceste. »Dela so se zavlekla v jesen, saj je bilo treba tehnologijo prilagoditi novemu stanju, kar je zahtevalo tudi potrebne dopolnitve projektne dokumentacije,« so še pojasnili na Direkciji RS za ceste.

Most čez reko Savo so zgradili leta 1966, razen manjših popravil in rednih vzdrževanj vanj niso vlagali. Krajanka Magda Zakrajšek se čudi, da so se raje odločili za obnovo dotrajane mostu kot za postavitev novega. »Na dolgi rok bi bila to

Most čez Savo sicer stoji v radovljiški občini, a prvi sosedje so tudi krajani Gobovcev v občini Naklo. Župan Marko Mravlja je povedal: »V zvezi s protihrupno ograjo se name krajani niso obrnili, projekta obnove mostu pa nisem dobil v vpogled. Za šoloobvezne otroke iz Gobovcev, ki obiskujejo šole v občini Naklo, pripravljamo začasno avtobusno postajališče, ki bo predvidoma dokončano v roku enega meseca. Ko bo most obnovljen, se bom zavzel za postavitev stalnega postajališča, za kar naj bi denar zagotovili iz proračuna.«

boljša rešitev,« je prepričana. Na Direkciji odgovarjajo, da je obnova bistveno cenejša: »V primeru gradnje novega mostu bi bilo treba urediti tudi izvenivojsko križanje z železniško progo. Umestitev novega objekta v prostor na zelo občutljivem in omejenem prostoru bi predstavljala investicijo v vrednosti več milijonov evrov, kar je glede na finančno stanje države neizvedljivo.« Vrednost obnovitvenih del bo znašala

650 tisoč evrov, rekonstrukcija zajema ojačitev prekladne konstrukcije mostu z dvema dodatnima armirano-betonskima nosilcema. Zaradi slabega stanja vozišča in opreme objekta se bo asfaltno vozišče odstranilo, dodatno betonirala nova tlačna plošča ter izvedla hidroizolacija in asfalt. Širino vozišča bodo povečali na šest metrov in postavili novo varnostno ograjo, postavitev protihrupne ograje pa ni predvidena.

GG | HIŠA KULTURE

www.gorenjskiglas.si

Torek, 6. novembra 2012, ob 18.30

OD ROMANTIKE DO ZRELEGA PARTNERSTVA

Vabljeni na predavanje o partnerstvu in raziskovanju odnosov, ki ga bosta izvedla zakonca in Imago terapevta dr. Tadeja in Tjaž Nemanič.

Partnerska zveza je kot pot od otroštva k pravi odraslosti. V fazi romantične zaljubljenosti nam izpolnitev naših potreb predstavlja partner. Ko pa zaljubljenost mine, poskušamo partnerja spremeniti, da bo tak, kot ga želimo mi. Številni pari ostajajo v tej fazi boja doživljenjsko. Vendar pa je čas boja tudi priložnost za rast. To je znak, da se v odnosu nekaj skuša razviti, spremeniti in napredovati. In ko se partnerja nehata boriti za prevlado, se lahko njun odnos spremeni. Drug drugega bolj razumeta, sprejemata in spoštujeta in njun odnos postane bolj zrel.

Predavanje bo zanimivo, čas bo tudi za vaša vprašanja in sodelovanje, vstop pa je prost. Se vidimo v torek!

Gorenjski Glas

Kobla bo tudi letos samevala

1. stran

Gre za manjše širitve prog in ureditev nekaterih novih povezovalnih prog. Še v letošnji zimski sezoni naj bi po prvotnih napovedih zaživele tudi novo smučišče 2864 Bohinj nad Bohinjsko Bistrico, a se to zaradi zapletov pri dogovarjanju z nekaterimi lastniki zemljišč ne bo zgodilo.

A idejni vodja projekta Boštjan Čokl kljub temu ostaja optimističen in napoveduje: »Prihodnja sezona bo zagotovo naša.« Novo smučišče naj bi začeli urejati spomladi, odprli pa ga bodo

predvidoma konec novembra prihodnje leto. Pri tem imajo močno podporo občine. Župan Franc Kramar pravi, da glede na to, da mu je v teh za gospodarstvo težkih časih uspelo pritegniti tujega partnerja, investitorju popolnoma zaupa. Tuji partner naj bi prek žičniških sistemov v petdeset milijonov evrov vreden projekt vložil petino denarja. »Na smučišču bodo namestili najboljšo žičniško opremo, ki je ta čas na razpolago v Evropi, saj naj bi druge potencialne kupce k nam potem vozili na ogled teh naprav,« je razložil Čokl.

KRANJ

O strategiji mestnega potniškega prometa

Pri Mestni občini Kranj so se že pred časom odločili za novo strategijo mestnega potniškega prometa. Strategija zajema predloge ukrepov za povečanje učinkovitosti mestnega potniškega prometa, zvišanje deleža njegove uporabe, zagotavljanje boljše pokritosti, znižanje obremenjevanja okolja zaradi zmanjšane uporabe osebnih avtomobilov in podaja smernice razvoja mestnega prometa v MO Kranj. Ker je projekt zaključen, vse, ki jih to zanima, v petek, 9. novembra, vabijo, da se udeležite predstavitve. V občinskih prostorih (sejna soba 15) se bo začela ob 10. uri. **V. S.**

Table ne bodo odstranili

Soričani se sprašujejo, zakaj na Soriški planini stoji tabla Bohinjsko sedlo. Na prometnem inšpektoratu pojasnjujejo, da označuje gorski prelaz, ki je del širšega območja planine.

ANA ŠUBIC

Soriška planina – Modra obcestna tabla z napisom Bohinjsko sedlo 1277 m.n.m. na Soriški planini zaradi svoje vsebine že nekaj časa razburja nekatere vaščane Sorice. V nedavno objavljenem pismu bralcev Marijan Peternelj med drugim opozarja, da so prava imena tista, ki jih uporabljajo domačini, tako na selški, primorski in bohinjski strani pa uporabljajo ime Soriška planina. Poimenovanje Bohinjsko sedlo se mu zato zdi nesmiselno, tablo pa bi po njegovem morali odstraniti.

Ker gre za državno cesto, smo se za pojasnila najprej obrnili na direkcijo za ceste, od koder pa so nas napotili

na prometni inšpektorat, ker da je koncesionar tablo namestil na podlagi rednega inšpekcijskega pregleda prometnega inšpektorja konec novembra 2010. Tam so pojasnili, da označuje gorski prelaz: »Znak za obvestilo gorskega prelaza Bohinjsko sedlo označuje samo najvišjo točko regionalne turistične državne ceste Vresje–Sorica (Bohinjsko sedlo, 1277 m n.m. – Atlas Slovenije) na Soriški planini.« Tabla je postavljena v skladu z zakonodajo, podatek o prelazu z navedbo nadmorske višine pa je za uporabnike ceste koristen, so razložili: »Soriška planina je širše območje, na katerem je tudi Bohinjsko sedlo, zato ne vidimo razlogov za odstranitev table.«

Čeprav nekatere Soričane tabla Bohinjsko sedlo na Soriški planini moti, bo ta tam ostala.

Dodali so še, da bi na osnovi pravilnika o prometni signalizaciji in opremi na javnih cestah tudi začetek in konec

Soriške planine lahko označili z imenom kraja ali s turistično signalizacijo z opisom naravne znamenitosti.

Polemično o prenosu lastništva

Občinski svet v Šenčurju je na oktobrski seji nadaljeval razpravo o prenosu lastništva nepremičnin, ki so v lasti Športnega društva Šenčur, na občino.

SIMON ŠUBIC

Šenčur – Šenčurski župan Miro Kozelj je na zadnji seji občinski svet seznanil z osnutki treh pogodb, ki bodo urejale način že dalj časa načrtovanega prenosa nepremičnin v šenčurskem športnem parku na občino ter kasnejše medsebojno razmerje med Športnim društvom Šenčur in občino. Med drugim namerava občina od društva odkupiti večnamensko pomožno dvorano oziroma balon na igrišču za mali nogomet, za katerega je ŠD Šenčur najel hipotekarno posojilo, dobrih 355 tisoč evrov kupnine pa mora društvo takoj nameniti za zaprtje posojila in posledično izbris hipoteke. V pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij pa želijo vnesti tudi določilo, ki občini onemogoča kasnejšo prodajo kate-

tudi objekt brez gradbenega dovoljenja. Župan je razložil, da pri starejših članih ŠD Šenčur obstaja bojazen, da bo občina kasneje prodala športne nepremičnine, zato so v pogodbo tudi uvrstili določilo, da to ni možno brez soglasja društva, in poudaril, da je prenos športnih nepremičnin v last občine v korist športa v Šenčurju, saj ŠD Šenčur sam ne zmora vlagati v nadaljnji razvoj športnega parka. »Kredita občina ne sme prevzeti, zato je možen le odkup v gotovini. Le tako bo vse opravljeno legalno. Kar se tiče gradbenega dovoljenja, pa bo treba problem rešiti,« je ocenil. Tudi večina drugih športnih igrišč na območju občine Šenčur je sicer v občinski lasti, je še razložil.

Bojan Vidmar, občinski svetnik in hkrati tudi predsednik ŠD Šenčur, je opozoril, da občina še deset let ne bo mogla vlagati v objekte, če se bo odločila za obročno odplačevanje posojila: »Imamo 230 aktivnih športnikov, v parku je še več športnih igrišč in veliko športnikov. Ti se niti preobleči nimajo kje, pojavljati so se začele tudi kraje. Takšen način prenosa lastništva je torej v interesu športa, hkrati pa bomo preprečili tudi medgenarecijske razprtije, da je ena generacija nekaj naredila, druga pa odtujila.« Jože Regina (SDS) je na koncu razprave opozoril, da so že v preteklosti pogosto obstajala neupravičena sumničenja o dobrih namenih občinske uprave: »Malo pa moramo tudi zaupati organom, ki vodijo našo občino. Smo redka občina, ki ni zadolžena, zakaj torej sumničati.«

Prav omenjeni rešitvi sta najbolj razvneli razpravljajoče svetnike. Janez Sušnik (Lista BOR) je v imenu opozicije ocenil, da so pogodbe pripravljene preveč površno, in predlagal, da občina ne kupi »balona« z gotovino, temveč naj prevzame najeto posojilo in ga postopoma izplačuje. Zmotilo ga je tudi določilo, da bi občina potrebovala dovoljenje športnega društva za prodajo svojega premoženja. »Občina ima nalogo, da šport neguje in da zemljišča ne prodajo, če bi občina propadla,« je dejal. Simon Kuhar (LDS) je izpostavil, da prevzemajo

Loka prenasničena s trgovskimi centri?

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – V Škofji Loki spet gradijo trgovske centre: na Trati je poleg Mercatorja zrasel Eurospin, nad bencinsko črpalko gradijo Inter-spar, zgrajen naj bi bil tudi trgovski center v Kapucinskem predmestju.

Kako komentira gradnje novih trgovin, smo vprašali župana Miha Ješeta. »Ne vem, ali jih res potrebujemo. Dolgo smo bili v Loki brez večjega nakupovalnega centra. Prav je, da je konkurenca na tem področju. S prihodom novih centrov se

najbrž ne bo občutno povečala prodaja, prišlo bo do prerezporeditve med centri, obstaja pa velika verjetnost, da pride do prenasničanja in morda celo do zaprtja posameznih blagovnic. Toda o tem odloča investitor, ne občina,« razmišlja Miha Ješe. »Kar zadeva občino, so bile pogodbe o opremljanju stavbnih zemljišč sklenjene že v prejšnjem mandatu. Menim, da niso bile dobro sklenjene, tako da bodo zlasti pri centru v Kapucinskem predmestju vložki občine višji, kot bodo prihodki za

komunalni prispevek investitorja. Kdaj bodo zgrajeni še vsi drugi objekti (na južnem delu Kapucinskega predmestja), za katere je treba zagotoviti infrastrukturo, pa je vprašljivo. Morda sploh ne bodo zgrajeni, vsekakor pa bo verjetno treba sprejeti določene popravke. Časi niso taki, da bi omogočali gradnje, težko bomo dobili investitorje. Za nas je pomembno zlasti, da bi na tem območju zaživel hotel, ki bi izboljšal turistično ponudbo Škofje Loke in povečal tujski promet.«

KAMNIK

Prenovili in povečali vrtec v Nevljah

Minuli teden sta župan Marjan Šarec in ravnateljica Vrta Antona Medveda Kamnik Renata Hojs slavnostno odprla prenovljeno in za oddelek večjo enoto Cepetavček v Nevljah. Občina je za dobrih 112 tisoč evrov opremila novo igralnico, zamenjala instalacije, preuredila sanitarije in priredila zunanje površine. V stavbi, ki je last Krajevne skupnosti Nevlje, je odslej prostora še za dvanajst malčkov do tretjega leta starosti. Enoto Cepetavček v letošnjem šolskem letu tako obiskuje 43 otrok. **J. P.**

GG | IZLET 23.–25. NOVEMBRA 2012 (3 dni/2 nočitvi)

SARAJEVO–MEDJUGORJE–TROGIR

ZA NEPOZABNO VZDUŠJE BOSTA POSKRBELA VODIČA GORAN IN ALEŠ TER PREDSTAVNICA GG!

Vabimo vas na potovanje po Bosni in Hercegovini ter hrvaški Dalmaciji. Spoznali bomo drugačno Sarajevo, si obliznili prste ob pravih sarajevskih čevapčičih, si privoščili bosansko »kahvo« in občudovali najlepši razgled na mesto s 176 m visokega nebotičnika Avaz. Obiskali bomo Mostar in Počitelji in eno najpomembnejših rimskokatoliških romarskih svetišč v Evropi Međugorje. Zaključek potovanja bo pripadel dalmatinskemu biseru Trogirju.

1. dan: **KRANJ–SARAJEVO**
Odhod iz Kranja v nočnih urah. Prihod v Sarajevo v jutranjih urah. Ogled novega in starega dela mesta. Organizirano kosilo: čevapčiči in kisló mleko v sarajevski čevapžnici. Vzpon na najvišjo razgledno točko v Sarajevu – Avaz Tower. Nastanitev v hotelu Hollywood (4*). Po večerji zabava in ples v »balkanskih« ritmih žive glasbe v hotelu.

2. dan: **SARAJEVO–JABLANICA–MOSTAR–POČITELJ–ČAPLJINA**
Po zajtrku ogledi mest. Prenočevanje v mestu Čapljina, v prijetnem vzdušju hotela Mogorjelo (4*). Večerja v hotelu.

3. dan: **ČAPLJINA–MEĐUGORJE–TROGIR–KRNJ**
Po zajtrku vožnja proti Međugorju, enemu od najbolj znanih rimskokatoliških svetišč v svetu. Za nekatere bo to priložnost za obisk cerkve sv. Jakoba, za druge priložnost za jutranjo kavico v prijetnem vzdušju hercegovskega mesteca. Popoldne vrnitev proti Kranju. Prihod domov v večernih urah.

CENA VKLJUČUJE: avtobusni prevoz po programu, 2x polpenzion v dvoposteljni sobah v hotelu kat. 4*, kava in sladica v kavarni stolpnice Avaz Tower, kosilo na Baščašiji, ogled po programu z vstopnino za Begovo džamijo, stroške odličnega slovenskega vodnika, stroške lokalnih vodnikov, nezgodno zavarovanje za vse udeležence, stroške organizacije in DDV.

Cena: **171 EUR**

Organizacija in izvedba izleta:
UNITOURS d.o.o.

PREDSTAVITEV POTOVANJA BO V TOREK, 6. 11., OB 18. URI V AVLI GG

Gorenjski Glas

Splošna bolnišnica Jesenice

Sodimo med srednje velike bolnišnice v slovenskem prostoru. Opravljamo zdravstveno dejavnost na sekundarni ravni, ki obsega zlasti področja kirurgije, internistike, ginekologije s porodništvom, pediatrije in radiologije. Stavimo na strokovni in osebni razvoj kadrov ter timsko delovno vzdušje.

Naš cilj je postati najboljša regijska bolnišnica v Sloveniji s pomočjo motivirane, inovativne in strokovne ekipe na vodilnih mestih!

Vabimo vas, da se nam pridružite!

Na svoji spletni strani:
<http://www.sb-je.si/> in v Uradnem listu RS

razpisujemo prosto delovno mesto
STROKOVNI DIREKTOR / STROKOVNA DIREKTORICA

www.gorenjski-glas.si

Anže Kopitar znova pred domačimi navijači

V ponedeljek se bo na Bledu zbrala naša hokejska reprezentanca, ker se sezona v NHL ligi še ni začela, bomo v njej lahko občudovali tudi mojstrovine Anžeta Kopitarja in Jana Muršaka.

VILMA STANOVNIK

Bled – Prek luže se je pred dnevi začela nova sezona NBA, še vedno pa ni znana dokončna usoda lige NHL. A je te dni že jasno, da v najmočnejši hokejski ligi na svetu vsaj do konca novembra ne bo tekem zaradi tako imenovanega lo ckouta. Med vodstvom lige in združenjem igralcev namreč še ni dogovora glede nove kolektivne pogodbe. Tako so številni igralci, ki so sicer člani moštev NHL, trenutno še v Evropi, med njimi sta tudi Slovenca **Jan Muršak** in **Anže Kopitar**. Jan Muršak, sicer član ekipe Detroit Red Wings, igra za Telemach Olimpijo, Anže Kopitar, sicer član ekipe LA Kings, pa skupaj z mlajšim bratom Gašperjem igra v drugi švedski ligi pri ekipi IK Mora.

Tako brata Kopitar kot Jan Muršak so zato lahko na seznamu igralcev, ki jih med 8. in 10. novembrom čaka nastop na mednarodnem turnirju Eurochallenge v dvorani Tivoli. Poleg njih naj bi za Slovenijo nastopili še vratarji Robert Kristan (Medveščak),

Anže Kopitar, ki je z ekipo LA Kings letos osvojil Stanleyev pokal, bo po štirih letih znova zaigral v dresu slovenske reprezentance. / Foto: Gorazd Kavčič

Andrej Hočevar (Sokli Kiev) in Luka Gračnar (Redbull Salzburg), branilci Aleš Kranjc (Kolner Haie), Mitja Robar (Krefeld Pinguine), Blaž Gregorc (Odenesee Bulldogs), Klemen Pretnar

(VSV), Žiga Pavlin (Troja Ljungby), Andrej Tavželj (Rouen), Sabahudin Kovarčević (Poprad) in Igor Cvetek (Telemach Olimpija) ter napadalci Jan Urbas (Vaxjo Lakers), Rok Pajič (Pontebba),

Žiga Jeglič (Sodertalje), Rok Tičar (Kolner Haie), Robert Sabolič (Poprad), Erik Pance, Žiga Pance, Anže Ropret (vsi Telemach Olimpija) ter Marcel Rodman (Bietigheim Steelers).

Reprezentanca se bo na pripravah na Bledu zbrala v ponedeljek popoldne, v sredo pa se bo preselila v Ljubljano. Turnir se bo začel v četrtek, poleg naše reprezentance pa bodo na njem nastopile še reprezentance Italije, Francije in Avstrije. Prva tekma bo v četrtek ob 15.30 med Avstrijo in Francijo, druga pa ob 19.15 med Slovenijo in Italijo. V petek bo ob 14. uri tekma med Italijo in Avstrijo, ob 17.30 pa med Slovenijo in Francijo. V soboto bo ob 14. uri najprej tekma med Francijo in Italijo, turnir pa se bo končal s tekmo med Slovenijo in Avstrijo, ki se bo začela ob 17.30. Tudi za Avstrijce naj bi nastopili Thomas Vanek, Andreas Nödl in Michael Grabner, ki sicer igrajo v ligi NHL.

Vstopnice za tekme v predprodaji (Eventime, Petrol, Kompas) stanejo 10 evrov (upokojenci in študentje 8,5 evra), na dan tekme pa bodo po 15 evrov.

KOPER

Nogometaši Triglava v polfinalu pokala

Minulo sredo sta bili odigrani dve povratni tekmi četrtfinala pokala Slovenije v nogometu. Ekipa Triglava, ki je po sporni sodniški odločitvi na prvi tekmi v Kranju izgubila z 0:1, je v Kopru z golom **Edvina Zolića** iztržila enak izid v svojo korist, zato je sledil podaljšek. V 115. minuti je zadel **Anže Jelar** in ekipa Triglava se je uvrstila v polfinale slovenskega pokala. Znan je tudi drugi finalist, to je ekipa Aluminija s Kidričevega, ki je izločila Gorico. V sredo, 21. novembra, bo še tekma Dravinja Kostroj – Celje. V zaostali osmine finala je ekipa Maribora premagala Zavrč in bo v četrtfinalu igral z Olimpijo. Jutri pa je na sporedu nov krog državnega prvenstva. Ekipa Triglava ob 14. uri gostuje pri Gorici, Domžale pa ob 17. uri pri Rudarju. **V. S.**

KRANJ

Jubilejni pokal Kranja v boksu

Boksarski klub Kranj bo to nedeljo, 4. novembra, pripravil že 20. mednarodni pokal Kranja v boksu. Prireditev se bo v dvorani na Planini začela ob 18. uri, organizatorji pa poleg domačih boksarjev pričakujejo tudi boksarje iz Avstrije, Hrvaške ter Bosne in Hercegovine. Za kranjski klub bodo nastopili Andreja Bešter, Tim Poljanec, Denis Sedlarevič, Tom Žumer, Petar Dakič, Beno Terzič in Luka Trotovšek. **V. S.**

SPLIT

Odlični nastopi strelcev iz Železnikov

Strelke SD Lotrič Železniki s pokalom za tretje mesto

Strelsko društvo Lotrič Železniki se je edino od gorenjskih strelskih društev udeležilo mednarodnega tekmovanja DC Solin v Splitu. Na dvodnevem tekmovanju, ki se ga je udeležilo več kot 160 tekmovalcev iz osmih držav, je prvi dan ekipa strelk s pištolo SD Lotrič Železniki osvojila tretje mesto, tekmovalka Petra Dobravec pa je v posamični konkurenci osvojila šesto mesto. Uspešni sta bili tudi Romana Prelec, ki je bila deveta in Irena Prezelj s 17. mestom. Med moškimi s pištolo je Klemen Tomašević osvojil 17. mesto. Drugi dan je med posameznicami blestela Petra Dobravec. Po prvem delu je z zelo dobrim rezultatom 379 krogov osvojila tretje mesto, ki ga je zvečer v finalu z drugim najboljšim rezultatom finala tudi uspešno obdržala. Romana Prelec je osvojila 13. mesto, Irena Prezelj pa 14. Klemen Tomašević je bil med moškimi 15. Tudi drugi slovenski strelci so bili uspešni, najbolj pa naša olimpijka Živa Dvoržak, ki je premagala celo olimpijsko podprakinjo. **V. S.**

Hokejistke doma, hokejisti v Avstrijo

JOŽE MARINČEK

Kranj – Hokejiste kranjskega Triglava v ligi INL konec tedna čakata težki tekmi v gosteh. Jutri, v soboto, bodo najprej igrali proti Lustenauu, nato pa v nedeljo še proti Feldkirchu. Jutrišnji nasprotnik Triglava Lustenau je trenutno na lestvici tretji s točko več, kot jih ima Triglav (10) na četrtem mestu, na drugem mestu pa

je trenutno Feldkirch. Je pa Triglav pred mesecem dni, ko je igral proti temu ekipa doma, moral priznati njihovo premoč. Lustenau je v Kranju zmagal z 2 : 4, Feldkirch pa z 1 : 4. »Ekipa se sedaj že malo bolje poznamo med seboj. Liga je pač takšna, da lahko vsak vsakega premaga ali pa tudi izgubi. Naši hokejisti so sedaj že ugotovili, da avstrijski hokejisti precej bolj igrajo na telo

in da je zato potrebna tudi moč. Na zadnji tekmi smo to že dobro demonstrirali tudi mi, takoj ko smo malce popustili, pa so nasprotniki to izkoristili,« je pred potjo v Avstrijo povedal trener Triglava Edo Hafner.

V ligi DEBL (razširjena ženska avstrijski hokejski ligi), v kateri poleg hokejist Triglava od slovenskih ekip nastopajo tudi hokejistke Maribora, s Hrvaškega

hokejistke Griča ter seveda avstrijske ekipe, bo v nedeljo v ledni dvorani Zlato polje tekma med domačimi Triglavom in Mariborom. Srečanje se bo začelo ob 15. uri. Mariborčanke so s štiri-mi zmagami in 12 točkami trenutno na prvem mestu, le točko za njimi pa so hokejistke Triglava, ki so doslej za beležile prav tako štiri zmage, eno po izvajanju kazenskih strelcev.

Vaterpolisti bodo odmor dobro izkoristili

JOŽE MARINČEK

Kranj – Zaradi igranja reprezentanc Hrvaške in Črne gore v svetovni vaterpolski ligi ta konec tedna ne bo tekem Triglav Jadranske vaterpolske lige. Tako se bo nov, 7. krog igral na sporedu v soboto, 10. novembra,

Kranjčani, ki so minulo soboto prvič zmagali, pa bodo gostovali v Kotorju pri Primorcu.

»Odmor, ki je nastal zaradi igranja svetovne lige, moramo dobro izkoristiti in se pripraviti za igranje naslednje tekme, ko odhajamo na gostovanje k Primorcu.

Tudi to srečanje lahko dobimo. Igrati bomo morali potrpežljivo in disciplinirano, kakor smo igrali zadnje srečanje v domačem bazenu. Le s tako igro lahko računamo na uspeh in dober rezultat,« razmišlja strateg Kranjčanov Primož Tropan. Na dosedanjih tekmah sta se v

ekipi Triglava izkazala zlasti oba vratarja Jure Beton, ki ima šele petnajst let, in Gašper Žurbi, ki je sicer nekoliko starejši, a ne prav veliko. Tudi drugi so pokazali dobre igre in še kako se pozna, da so v igri sedaj trije izkušenejši: Erik Bukovac, Matej Nastran in Teo Galič.

Policisti izpraznili garažo

Na Policijski upravi Kranj so uspešno izpeljali osmo javno dražbo najdenih predmetov.

SIMON ŠUBIC

Kranj – »50 evrov ponuja gospod v rjavi jakni, 60, 65 evrov. Da kdo več? 70 evrov gospod spredaj, 75 gospod v rjavi jakni, 80, 85 evrov, 90 evrov gospod v prvi vrsti, 95 evrov gospod v rdeči bundi, 100 evrov gospod v rjavi jakni. Še kakšna ponudba? Prodano gospodu v rjavi jakni,« je dražitelj na osmi javni dražbi najdenih stvari Policijske uprave Kranj prodal rdeč Tomosov moped,

Tomosov moped so gorenjski policisti na zadnji dražbi prodali 58 od 61 najdenih predmetov – od mopedov, koles, telefonov, sončnih očal do prenosnih računalnikov, ročne žage in celo gradbene cevi. Zanje so iztržili 2044 evrov, za kolikor se bo sedaj povečal državni proračun. Največjo vrednost je dosegel moped znamke Peugeot, ki je imel izklicno ceno 30 evrov, najbolj vztrajen kupec pa je nazadnje zanj plačal 320 evrov.

Policijske dražbe se je udeležilo okoli dvesto občanov.

Največ, 320 evrov, so iztržili za razmeroma dobro ohranjen modro-beli Peugeotov moped. / Foto: Simon Šubic

za katerega je bila izklicna cena zgolj deset evrov. »Pričakoval sem, da bo cenejši od sto evrov, pa nič ne de. Včeraj sem poskušal moped kupiti že na policijski dražbi v Ljubljani, a so bile tam cene dvakrat višje,« je razložil kupec Tomosovega APN 6 **Tomaž Jankovič** iz Ljubljane. »Nekaj popravila bo treba, pa bo. Na dražbo sem prišel, ker so sinu pred kratkim ukradli skuter,« je še dodal. Na podoben način kot

Javne dražbe na PU Kranj organizirajo od leta 2005 naprej, povprečno pa na njih iztržijo okoli 1600 evrov. »Na javno dražbo se prodajajo vsi najdeni predmeti, ki jim v letu dni po najdbi ne najdemo lastnika, najditelj pa se odreče lastninski pravici. Večino predmetov so sicer našli policisti ali pa so nas o njih telefonsko obvestili občani,« je pojasnil **Leon Keder**, tiskovni predstavnik PU Kranj.

Bo moralo sojenje potekati v najeti dvorani?

Največja obravnavna dvorana v kranjski sodni stavbi je najverjetneje premajhna za neovirano izvedbo kazenskega postopka zoper 25 domnevnih članov hudodelske združbe, ki naj bi z drogo in orožjem trgovala tudi v zahodni Evropi. Sojenja so v preteklosti že potekala v najetih dvoranah, na primer v nekdanjem kinu Center v Kranju.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Potem ko je kranjsko tožilstvo prejšnji teden vložilo obtožbo zoper 25 oseb, osumljenih trgovine z drogo in orožjem, so se na Okrožnem sodišču v Kranju znašli pred hudo zagato: kje bo sojenje sploh potekalo. Največja obravnavna dvorana v kranjski sodni stavbi še zmore sprejeti vseh 25 obtoženih, nepremagljiva ovira pa nastane že ob vprašanju, kje najti prostor še za njihove zagovornike. Tudi njih bo najmanj 25, lahko pa tudi več, če si bo kdo od obdolženih privoščil dva ali več zagovornikov. Tu je še tožilska stran in seveda sedma sila, ki bo vsaj na začetku in koncu sojenja močno okrepljena. Ne nazadnje bo šlo za enega od sodnih epilogov najboljše kriminalistične preiskave v zgodovini Slovenije, v okviru katere je policija preiskovala več kot 60 oseb in maja letos po vsej Sloveniji opravila 42 hišnih preiskav (glavnino na Gorenjskem). Zadeva ima tudi mednarodne razsežnosti, saj je vsaj hudodelska združba, ki je delovala na Gorenjskem, vodil pa naj bi jo **Miloš Ščekić** (še vedno na begu), in je orožje za

V zaključni akciji obsežne kriminalistične preiskave so 11. maja letos na Gorenjskem opravili 33 hišnih preiskav in pridržali sedemnajst oseb. Zoper deset osumljencev je kasneje kranjsko sodišče odredilo pripor, zoper enega pa hišni pripor. / Foto: Gorazd Kavčič

drogo menjala v Franciji in na Nizozemskem.

Vse torej kaže, da bo sojenje moralo potekati v večji dvorani zunaj sodne palače. Da o tem že razmišljajo tudi na kranjskem sodišču, je za Gorenjski glas potrdila njegova predsednica **Janja Roblek**: »Ta kazenska zadeva je izjemno obsežna in precej zahteven zaloga s finančnega, organizacijskega in logističnega vidika. Najprej pa bo zagotovo treba rešiti prostorsko vprašanje. Naša največja dvorana bo verjetno

premajhna zaradi velikega števila obdolženih in njihovih zagovornikov. Obravnavo bo javna, zavedamo se, da bo interes javnosti velik in tudi njemu moramo nekako zadostiti. Najprej bomo sicer še vedno preverili možnost, da kazensko zadevo tudi zaradi drugih tehničnih pogojev, kot je predvajanje prisluhov, vseeno skušamo izpeljati na sodišču.«

Sodišče bo omenjeno kazensko zadevo obravnavalo prioritarno, saj je ne nazadnje deset obdolženih v

priporu, eden pa v hišnem priporu. »Glavna obravnavo bo razpisana takoj, ko bo obtožba postala pravomočna. Ali še letos, težko napovem, saj je to odvisno tudi od tega, koliko je sodnica, ki ji je bila dodeljena zadeva, obremenjena z drugimi zadevami,« pojasnjuje Roblekova.

Ni dvoma, da bo sojenje (veliko število obdolženih, prevajanje dokumentacije iz tujine) povezano tudi z velikimi stroški, kar je potrdila tudi Roblekova: »Prva ocena je bila, da bodo stroški sojenja presegli sto tisoč evrov, kar se je že potrdilo, najbrž pa bodo končni stroški še precej višji. Dodatni stroški bodo nastali zaradi najverjetnejšega najetja dvorane, kar bo povzročilo organizacijske in logistične težave, pa tudi varnostno bo proces zelo zahteven.

Sojenja zunaj sodnih prostorov so sicer v Kranju že potekala. Predvsem nekdanji kino Center, današnji Kolosej De Luxe, se je v preteklosti nekajkrat spremenil v obravnavno dvorano. Po naših podatkih so kinodvorano za ta namen zadnjič uporabili v stečajni zadevi Elan, ko je v nekdanji največji dvorani v gorenjski prestolnici potekal narok za preizkus terjatev.

Sodnika vežejo enaka pravila

»Sodnika v zasebnem življenju vežejo enaka pravila kot vse druge udeležence pravnih razmerij,« očitke o spornem ravnanju jeseniškega sodnika v zapuščinskem postopku komentirajo v sodniškem društvu.

SIMON ŠUBIC

Jesenice – Že pred časom so nekateri mediji poročali o domnevno etično spornem ravnanju jeseniškega okrajnega sodnika, ki mu občanka iz Bohinjske Bistrice očita, da ji že dve leti dolguje sto tisoč evrov od skupno 150 tisoč evrov, kolikor bi ji moral plačati kot sodedič v zapuščinskem postopku, za kar se je zavezal v dednem dogovoru iz junija 2009. V dopisu, ki ga je njen odvetnik poslal na več institucij in nekaterim medijem, občanka sodniku, sicer svojemu bratrancu, očita ne le

kršitev kodeksa sodniške etike, ampak tudi zakona o sodniški službi, sporna ravnanja pa pripisuje tudi nekaterim uslužbencem okrajnega sodišča v Radovljici. Dopisa nam njen odvetnik kljub naši prošnji ni posredoval, zato ga na kratko povzemamo iz drugih medijev.

Po sklepu o dedovanju oziroma dednem dogovoru bi moral sodnik občanki do konca leta 2010 plačati 150 tisoč evrov za odstropeni delež na dedovani parceli v Kranjski Gori, a naj bi ji poravnal samo prvi obrok – 50 tisoč evrov. Novembra lani ga je pozvala k dokončnemu

plačilu, sicer da bo sprožila izvršilni postopek, le dva dni kasneje pa je menda sodnik na okrajnem sodišču v Radovljici vložil zemljiškknjižni predlog za zaznambo vrstnega reda za pridobitev lastninske pravice na parceli v Kranjski Gori, januarja letos pa naj bi tik pred zdajci nepremičnino rešil pred izvršilnim postopkom, ko je vložil še zemljiškknjižni predlog za vpis lastninske pravice novega lastnika. Pri tem razočarana občanka v dopisu opozarja, da je zemljiškknjižni referent in nekdanji vodja zemljiške knjige v Radovljici sodnikov brat.

Z dopisom je seznanjeno tudi Slovensko sodniško društvo, katerega predsednica **Janja Roblek** je dejala: »Sodniško društvo je najprej zahtevalo poročilo od sodnika in od obeh sodišč, ki se jim očitajo nepravilnosti pri poslovanju. Na podlagi poročil se bomo odločili, ali bomo Svetu za sodniško etiko zastavili vprašanje glede etičnosti domnevnega ravnanja sodnika. Pri tem posebej poudarjam, da gre za zasebno zadevo sodnika in da sodnika v zasebnem življenju vežejo povsem enaka pravila kot vse druge udeležence pravnih razmerij.«

BROD

S ceste zapeljal v reko

Policisti so v preiskavi okoliščin smrti osemdesetletnega moškega, ki so ga v ponedeljek zjutraj našli utopljenega v Savi Bohinjki, ugotovili, da je šlo za prometno nesrečo. Z avtomobilom je najverjetneje zapeljal s ceste v reko in umrl zaradi utopitve. **S. Š.**

89.8 91.1 96.3

Gorenjski prijatelj

Radio Sora d.o.o.,
Kapucinski trg 4, 4220 Škofja Loka,
tel.: 04/506 50 50, fax: 04/506 50 60,
e-mail: info@radio-sora.si

RADIO SORA

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Prometna ura na avtobusu

V zanimivem in poučnem projektu Združenja šoferjev in avtomehanic Kranj se kranjski tretješolci na sproščen način naučijo marsikaj koristnega o varnosti v cestnem prometu in obnašanju na avtobusu. Učno uro v prometu so letos izpeljali že četrto leto zapored, vanjo pa so zajeli 260 tretješolcev.

SIMON ŠUBIC

Združenje šoferjev in avtomehanic Kranj (ZŠAM) je letos že četrto leto zapored pripravilo projekt Učna ura v prometu. Namenjen je učencem tretjih razredov osnovne šole, pri projektu pa sodelujejo tudi Alpetour Potovalna agencija Kranj, Avto šola B&B iz Kranja, policija ter Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Kranj. V okviru prometne učne ure učence z avtobusom popeljejo po Kranju in okolici in jim med vožnjo v dobri šolski uri predstavijo vrsto pravil vedenja v avtobusu in cestnem prometu. »Projekt se je v štirih letih

že zelo dobro prijel in smo z odzivom kranjskih šol in njihovih učencev zelo zadovoljni,« nam je za uvod povedal **Franjo Furlan**, podpredsednik ZŠAM Kranj.

Letos se je z njihovim avtobusom peljalo okoli 260 tretješolcev iz osnovnih šol Franceta Prešerna, Staneta Žagarja in Stražišče ter njihovih podružnic. »Učencem najprej pojasnimo, kako je treba ravnati z vozovnico in kaj storiti v primeru njene izgube. Predstavimo jim, kako naj na postajališčih varno pričakajo prihod avtobusa, vanj lepo in brez prerivanja vstopijo, si poiščejo prost sedež in se pripnejo z varnostnim pasom,« prve minute avtobusne učne ure predstavi

Vili Čimžar iz Alpetourja, vodja delovne enote Kranj. Učencem tudi razložijo, da je med vožnjo seveda treba ves čas sedeti, tudi presedati se ne sme. Voznika se med vožnjo ne moti, upoštevati je treba njegova navodila. Iz avtobusa izstopimo šele, ko se ustavi, po izstopu pa nadaljujemo pot šele, ko avtobus odpelje, še pojasni Čimžar.

Nato otrokom spregovori predstavnik avtošole. »Učence opozorim na najpomembnejša prometna pravila in pomen prometne signalizacije, pa tudi na nevarnosti, ki prežijo nanje kot udeležence prometa. In to ne samo kot pešce, ampak tudi, ko se na ceste podajo s kolesom ali so zgolj potniki v avtomobilu,« pravi

Matjaž Mozetič iz Avto šole B&B. Sledi postanek na avtobusnem postajališču, kjer policist še enkrat razloži, kako naj otroci zapustijo avtobus, zlasti pa jih opozori, da je nevarno cesto prečkati izza avtobusa ali pred njim. Nato skupaj odidejo do označenega prehoda za pešce in po njem varno čez cesto. Da pa učenci nepoškodovani pridejo do šole, morajo pravilno hoditi tudi po pločniku, jih še opozori policist.

»Ugotavljamo, da tretješolci že zelo dobro obvladajo pravila varnega obnašanja v prometu, deloma tudi že znajo odgovoriti na vprašanja, ki jih zastavljajo bodočim voznikom na voznških izpitih,« razlaga Furlan.

»Učna ura ni naš izum, ampak smo ga prevzeli še iz preteklih časov. Ko smo ga predstavili v zvezi ZŠAM, so v nekaterih združenjih pokazali interes, da jim pomagamo pri njeni izvedbi. Maja letos smo bili tako v Kobaridu, kjer smo bili navdušeni nad njihovim konceptom. V enem dnevu so namreč učencem predstavili kar tri vrste prometa: cestni, železniški in vodni, saj so za konec pluli tudi po umetnem jezeru Dobljar, kapitan ladjice Lucija pa je otroke povsem navdušil,« še razloži Furlan, ki meni, da bi nekaj podobnega lahko izvedli tudi v Kranju: »Tudi tu imamo avtobusno in železniško postajo ter Kranjsko oziroma Zbiljsko jezero.«

Tudi uporaba odsevnikov je zelo pomembna za varnost pešcev, je učencem povedala kranjska policistka. / Foto: Tina Dokl

Dvigni roko, počakaj, da se vsa vozila ustavijo, nato pa brez divjanja po »zebri« čez cesto. / Foto: Tina Dokl

Prometnih pravil se je treba držati tudi med hojo po pločniku. / Foto: Tina Dokl

Na vožnjo z avtobusom so letos »povabili« približno 260 kranjskih tretješolcev. / Foto: Tina Dokl

Od petka do petka

17. novembra protivladni protesti, danes znana usoda referendumov ... **Stran 10**

Pogovor

Dr. France Štukl, prejemnik Aškerčeve nagrade za življenjsko delo **Stran 11**

Zanimivosti

Leto 1492: odkritje Amerike in prihod frančiškanov v Kamnik **Stran 12**

Od petka do petka

Leta 2009 je trideset tisoč ljudi na ljubljanskih ulicah protestiralo proti vladi Boruta Pahorja: zahtevali so zvišanje minimalne plače na šeststo evrov in umik spornega predloga pokojninske reforme. / Foto: Gorazd Kavčič

Državni svetniki niso podprli referendumov o slabi banki in državnem holdingu. Na sliki: predsednik državnega sveta Blaž Kavčič in podpredsednica Lidija Jerkič. / Foto: T. K.

Predsednik stranke DeSUS Karl Erjavec nasprotuje zamrznitvi pokojnin. Prav tako ostaja v vrhu stranke, čeprav bi nekateri radi tam videli Ljuba Jasniča (na sliki), slednji pa o vodenju DeSUS-a ne razmišlja. / Foto: T. K.

Na proteste 17. novembra

Najmanj tri sindikalne centrale, študentje in upokojenci napovedujejo udeležbo na protivladnih protestih, določenih za 17. november. Usoda referendumov o holdingu in slabi banki bo znana danes.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ta teden so jesenske počitnice, vmes sta bila tudi dva praznična dneva, dan reformacije in dan spomina na mrtve. Kljub vsemu pa politično dogajanje nemoteno teče naprej. Ne le zato, ker je v polnem razmahu predsedniška volilna kampanja, temveč se je ta teden zapletlo (in še ne povsem razpleto) dogajanje okoli nekaterih za državo in državljanke usodnih vprašanj.

Pokojnine na led?

Kaj bo s pokojninami, bodo v prihodnjih dveh letih zamrznjene, kakor predvidevata predloga proračunov za leti 2013 in 2014? Prvak stranke DeSUS, ki ima med svojimi volivci glavno upokojeincev, Karl Erjavec se s tem nikakor ne strinja. Zahteva, da se pokojnine v prihodnjih letih usklajujejo in se pri tem sklicuje na koalicijsko pogodbo. Pri tem vztraja tudi izvršilni odbor stranke, ki se je sestel ta teden in med drugim razpravljal tudi o notranjih zapletih. Iz doljnjskega pokrajinskega odbora je namreč spet prišla zahteva po odstopu Karla Erjavca in čimprejšnjem kongresu. Nekateri bi namesto njega na čelu stranke raje videli sedanjega generalnega sekretarja Ljuba Jasniča, vendar se sam (za zdaj še) ne vidi v tej vlogi. Do pomladnega kongresa

stranke bo ostalo tako, kot je, Erjavec je za sedaj pomiril duhove.

Sindikati pozivajo na demonstracije

Minuli konec tedna so glavno mesto napolnili tekači na ljubljanskem maratonu. Zaradi sneženja jih je prišlo kakih deset tisoč manj, a še vedno več kot šestnajst tisoč. Jih bo vsaj toliko tudi 17. novembra, ko sindikati napovedujejo protivladne proteste? Natančno pet let po najbolj množičnih demonstracijah v samostojni Sloveniji sindikati spet kličejo ljudi na ulice, kjer bodo protestirali zoper vladno politiko, zlasti varčevalne ukrepe, ki po mnenju sindikatov ne rešujejo, pač pa poglobljajo krizo in uničujejo socialno državo. Pobudnikoma, Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije in Konfederaciji sindikatov javnega sektorja, se pridružujejo tudi KNSS Neodvisnost, Zveza reprezentativnih sindikatov Slovenije ter študentska in upokojska organizacija. »Vladni ukrepi vodijo v stagnacijo, recesijo in revščino,« zatrjujejo organizatorji.

Generalna za 17. november pa so bile ponedeljkove demonstracije v Mariboru, kjer se je pobudi Skupine 29. oktober odzvalo manj kot tisoč ljudi, čeprav so napovedovali okoli dva tisoč protestnikov. Zahtevali so odstop vlade.

Danes znana usoda referendumov

Pravi dramatični zaplet pa se je ta teden dogajal okoli dveh zakonov: o državnem holdingu in o slabi banki. Državni svetniki so že v ponedeljek razpravljali o referendumih o omenjenih dveh zakonih, za katera vlada meni, da ju je nujno čim prej potrditi in spraviti v življenje, če želimo zmanjšati gospodarske in finančne težave v državi. Očitno tako misli tudi večina državnih svetnikov, ki so zavrnili možnost referendumov. S tem pa nevarnost referendumov še ni povsem minila. Dva manjša sindikata, sindikat zaposlenih v energetiki in v kemijski industriji, sta namreč v parlament vložila pobudo za zbiranje štiri-deset tisoč podpisov za referendum o obeh zakonih. Finančni minister Janez Šušteršič ju je poskusil prepričati, naj pobudo umakneta. Pri energetiki mu je uspelo, drugemu sindikatu pa ni uspelo predložiti dovolj veljavnih podpisov. Toda referendumska nevarnost še ni minila. Tik pred polnočjo s torke na sredo, pred iztekom roka, je pobudo za razpis zakonodajnega referendumov vložilo trideset poslancev, 27 iz Pozitivne Slovenije, dva samostojna (Vogrin in Ambrožič) ter Srečko Meh iz SD. »Zakona ne predstavljata rešitve za upravljanje državnega premoženja in položaj bank, temveč

le poglobljata krizo,« so prepričani pobudniki. Ker je zahteva podprta z dovolj poslanskimi podpisi, bi moral predsednik državnega zbora v sedmih dneh razpisati rok za referendum. Vendar se je spet zapletlo. Gregor Virant je podvomil o veljavnosti nekaterih podpisov pod eno od pobud, ker niso bili lastnoročni, temveč skenirani. Zato se bo posvetoval s parlamentarno zakonodajno službo in še danes sporočil odločitev. Vlada pa je v zvezi z napovedanimi referendumska pobuda ma že prej napovedala, da se bo obrnila na ustavno sodišče. Koalicijske stranke se na ravnanje opozicije odzivajo zelo ostro: med drugim ji očitajo, da ogroža Slovenijo, češ da so »orodje v rokah stricov iz ozadja, ki državo ogrožajo že 21 let«.

Ta teden smo še slišali, da je sodišče ustavilo postopek zoper SDS in Janeza Janšo zaradi arhivskih dokumentov, s katerimi je stranka skušala dokazati, da je sedanji predsednik države Danilo Türk, takrat zaposlen v SZDL, vedel, da se leta 1979 pripravlja bombni atentat v Velikovcu. Sodišče je postopek ustavilo zaradi procesnih napak.

In dobra novica tega tedna? Pocenil se je bencin. Pa tudi posledice sneženja in naraslih voda nas konec minulega tedna vsaj na Gorenjskem niso preveč prižadele.

Resničnost!?

STANE BOŠTJANČIČ, SD

moj pogled

Bil je prijeten jesenski dan, zato sem se odločil, da grem v Kranj. Hodim po praznem Kranju in na koga naletim? Na našo diko več ali manj, pokončnega domoljuba in narodnjaka poslanca Mirana Majerja. Beseda je dala besedo in sva zavila v bližnjo gostilno. Teklo je vino in tekla je beseda, tako da sem lahko preveril star latinski pregovor, da je v vinu resnica. Če ne že cela pa vsaj precejšen del nje. Povedal mi je, da je član parlamentarnega odbora za Slovence v zamejstvu in da ga žalosti dejstvo, da se Pukšiču in skupini, v kateri je tudi on, ni omogočilo večmesečno potovanje po Južni Ameriki. On da si je že kupil nove kopalke

in nabavil moderno poletno obleko, skratka za stike s Slovenci se je dobro pripravil. Ko sem mu omenil, da bi bilo bolje, če bi za razna slovenska društva po svetu poskrbeli na drug način, mi je odvrnil, da ne razumem Pukšičevih čustev in s tem tudi njegovih ne. On da ljubi Slovence in bolj jih ljubi, čim dlje so. Vsakega bi objel, pa četudi bi bil ta na Havajih, seveda če bi mu bilo to omogočeno na stroške davkoplačevalcev. Da ljubi svoje sonarodnjake tako tu, zlasti pa v tujini, mu je pisano na kožo in nobena država mu izkazovanja tega čustva ne bi smela prepričati. Ko sem mu omenil, da Slovenci v tujini znajo poskrbeti zase in da smo

v slabem položaju Slovenci doma, mi je odvrnil (po enem litru refoška), da bodo za usodo naroda poskrbeli on in vsi, ki neomajno zaupajo predsedniku vlade. Seveda se tega zaupanja ne da namazati na kruh, zlasti če ga je čedalje manj, ampak vera v vse-mogočnega bo premagala z božjo pomočjo tudi tovrstne težave. Ko sem ga opozoril, da je to skregano s pametjo, je dejal, da pamet ni vse. Ko je pri njem vstopila pamet skozi glavna vrata, je on pobegnil skozi okno, tako da se nista nikdar srečala. Kako to, da so izvolili za poslanca ravno njega, je dejal, da so volili stranko in ne njega. Ker je bil on kot najstarejši na prvem mestu na listi, je bil izvoljen.

Sledil je še drugi liter refoška in beseda je tekla hitreje kot vino, morda je bilo tudi obratno, ne vem, ker sem že tudi jaz občutil blagodejne učinke vinskega domoljubja. Ko sva od besed prešla tudi na hrano, mi je dejal, da v Kranju ni čutiti posebnega pomanjkanja. Da je prebral, da se v Kranju cedita tatarski biftek in pljučna pečenka, kar nesporno prinaša k nadaljnemu razvoju krajevne skupnosti in prebivalstva v njih. Oporekal sem mu, češ da je bila ta hrana namenjena telesni krepitvi predsednika stranke in njegovih sodelavcev, saj prazen žakelj ne stoji pokonci. Torej so ravnali v smeri krepitve zlasti telesa in morda tudi duha in je to

brez dvoma v prid krajevnim skupnostim. Ker iz njihovih vrst prihaja tudi župan, je zadeva politično podprta in hkrati v poduk vsem drugim, kako ostati v kondiciji pri reševanju socialnih in drugih problemov Kranja. Povedal sem mu tudi, da v Kranju koalicijska deluje v skladu s svojo himno Naša četica koraka strumno in veselo zato, da bi Jurčku zgradili hišico. In to je prava politika in solidarnost, vse drugo je le zlobno natolcevanje opozicije, ki bi rada prišla do korita oziroma občinskih proračunskih jasli.

Naslednji dan je bila seja parlamenta, kjer sem opazil poslanca Mirana Majerja, ki je sladko dremal, le roke je imel na tipki ZA.

Ko človek skoči iz dokumentov

dr. France Štukl

Petintrideset let trdega dela v arhivu, Škofjeločanom je dal zgodovino njihovih hiš v treh Knjigah hiš, lani je izšla njegova knjiga Po poti kulturne dediščine v Loških razgledih in drugi strokovni literaturi je objavil 170 člankov, a pri vsem tem ostal skromen. »Nisem za visoko družbo, za ober zehntausend,« kot se pošali, da se je včasih reklo in: »Sem navaden človek,« zase pravi dr. France Štukl, prejemnik Aškerčeve nagrade za življenjsko delo na področju arhivistike.

IGOR KAVČIČ

Kot arhivar Zgodovinskega arhiva Ljubljana in kasneje kot vodja enote v Škofji Loki ste preživeli svojo poklicno pot. Kakšen pomen ima za vas najvišje priznanje na področju arhivistike pri nas?

»Nagrada mi pomeni, da to, kar sem celo življenje delal, tako vse, kar je bilo ljudem vidno, in še več tistega, kar je prepoznala predvsem arhivska stroka, ni bilo zaman. Veseli me predvsem, da so to opazili mladi. Za Aškerca so takrat, ko je postal arhivar, ljudje mislili in govorili, da je bila to njegova sinekura, torej donosna služba brez veliko dela in skrbi. In podobno so zame, ko sem leta 1967 začel kot arhivar v Škofji Loki, stari Ločani, intelektualci, ki so še študirali na Dunaju, zame rekli: »Štukl ima zdaj Aškerčevo sinekuro.« A ni bilo tako. Vesel sem, da nagrado podeljuje stroka, kar daje še poseben pomen mojemu življenjskemu delu.«

Kako se spominjate svojih arhivarskih začetkov?

»V začetku šestdesetih let so tako na zveznem kot republiškem nivoju takratne države z zakonom ločili muzealije in arhivalije, muzejsko in arhivsko dejavnost. Tako so tudi v Škofji Loki varstvo arhivskega gradiva, ki je do tedaj potekalo v okviru muzeja, zaupali Mestnemu arhivu Ljubljana, kjer so me zaposlili kot samostojnega arhivarja z delovnim mestom v Škofji Loki. Kasneje je naš arhiv postal tudi samostojna enota. Z gradu pa sem se leta 1975 preselil v nekdanjo nunsko kaščo. Po moji upokojitvi je Enota v Škofji Loki dobila nove prostore v bivši vojašnici.«

Kako ste, po izobrazbi sicer umetnostni zgodovinar, zapluli v arhivske vode?

»Na to gledam danes interdisciplinarno. Saj ni nujno, da v poklicu počneš natančno tisto, za kar si se šolal. Sam sem kot študent delal v gradbenem podjetju, preden sem se zaposlil v arhivu, pa sem bil celo materialni knjigovodja v takratnem Domu slepih. Poleg službe sem na škofjeloški gimnaziji sedem let učil umetnostno zgodovino, učil pa sem tudi na tako

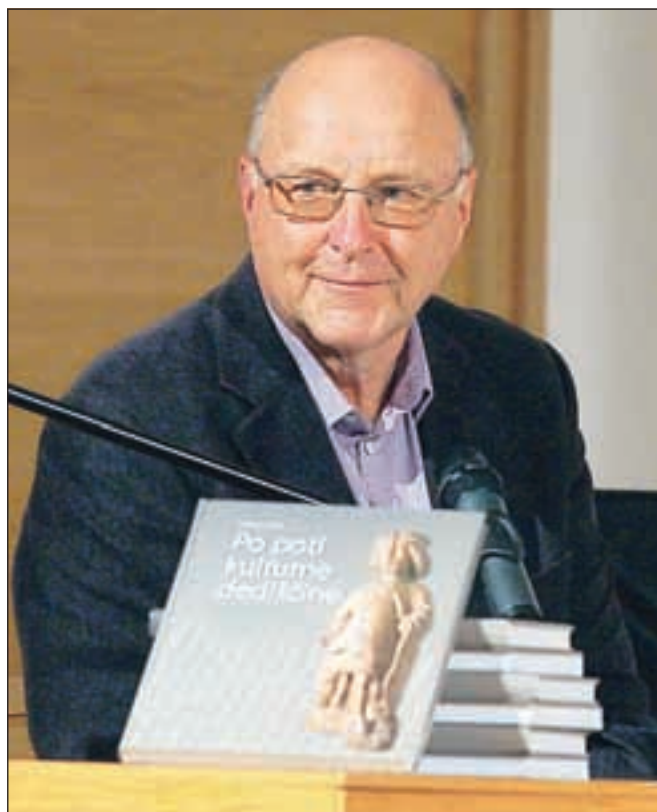
imenovani »pasji šoli«, na popoldanski osemletki. To so bili mladostniki, ki so bili čisto v redu, samo malo discipline jim je manjkalo in so kasneje kot vrstniki zaključevali osnovno šolo. Danes so vsi dobro situirani. Imeli so me kar radi, nikoli mi niso na mopedu pustili zračnic. Dodatno poučevanje so mi omogočili v arhivu, kjer sem bil sicer še dve leti pripravnik. Nekaj let sem sodeloval v Arhivskem društvu Slovenije kot tajnik, pozneje kot predstavnik v skupni državi. V službi sem počasi napredoval iz arhivarja v arhivarja specialista, v arhivskega svetovalca in svetnika. Vselej redno z izkazanimi deli, nobenih prehitovanj in izrednih napredovanj. Enako, ko gre za magistrsko delo in promoviranje doktorata.«

Umetnostno zgodovino ste torej v svojem poklicu povsem opustili?

»To sem moral storiti. Če niste v stroki povsem zraven, vas odnese. Tako sem v člankih najprej opravil z umetnostno zgodovino, kasneje pa sledijo dela, povezana z arhivsko stroko in moje knjige o hišah na Škofjeloškem, ki so na neki način tudi adaptacija arhivskega gradiva, s katerim sem se ukvarjal. Dokumenti nam lahko zelo veliko povedo. V zemljiški knjigi in raznih pogodbah se srečate z nekim časom, ljudmi, njihovo lastnino, dejavnostjo. Zanimivo postane, ko vam neka oseba, na primer prednik še iz časa freisinške Loke, stopi iz dokumentov in lahko spoznate, da se je ta ukvarjala z zelo podobnimi problemi, kot se mi danes.«

Kakopak ste že od vsega začetka domači Škofji Loki posvečali še posebno pozornost. Kaj vas je najbolj pritegnilo?

»Material za knjige o loških hišah sem iskal v zemljiških knjigah. Te so bile nekako zapostavljena veja gradiva in si stroka nekaj časa ni bila na jasnem, kaj naj z njimi. Ideje so bile celo o škartiranju. Zgodovinarji smo bili prepričani, da je iz zemljiških knjig mogoče razbrati številne pomembne podatke o življenju ljudi na nekem prostoru v nekem času. Na svoje tri knjige o loških hišah sem kar

Dr. France Štukl z eno svojih knjig / Foto: Tina Dokl

ponosen. Knjige so bile vzorec tudi drugim mestom.«

Mar ni dokumentiranje in arhiviranje listin lahko tudi nekoliko duhomorno opravilo. Če samo pomislim na cel tovarnjak arhiva iz tovarn ali iz občine.

»Mladih ne zanima toliko pogled malo dlje v zgodovino. Jaz pa sem v mladih letih recimo več vedel o prvi svetovni vojni kot pa o drugi. Venomer sem spraševal očeta, ki je bil v prvi vojni in po njej Maistrov borec. Zdaj v arhiv pridejo po podatke recimo ameriški državljani, ki raziskujejo rodovnike v domovini svojih prednikov. Do hiše natančno jim včasih lahko povemo za kakih 150 let nazaj. Petintrideset let sem delal v arhivu in vedno znova spoznaval, kaj vse mi sporočajo stare listine, dokumenti. To me je vedno napolnjevalo. Veliko sem pisal o starejši zgodovini, osebno pa me je najbolj zanimalo obdobje po letu 1900 in predvsem lokalna zgodovina.«

Katera listina, knjiga ali zbirka dokumentov je po vašem mnenju »kapitalec« arhiva v Škofji Loki?

»Vsekakor zemljiška knjiga. Veliko starih listin loškega gospostva je bilo še pred menoj skrbno prekopiranih in shranjenih, za kar je poskrbel že dr. Pavle Blaznik. Sam pa sem predvsem populariziral zemljiško knjigo. Tako kot drugje

neomajen pri tem. Po osamosvojitveni vojni sem lahko ljudem pokazal več dokumentov kot pred tem, vedeti pa je treba, da je vse, kar spada pod notranjo upravo v vseh časih in državnih ureditvah vedno shranjeno v posebnih arhivih in nazadnje v državnem arhivu – Arhivu Slovenije. Ločeval sem delo in zasebnost, saj tako nisem mogel zapasti v skušnjave, da bi komu uredil kaj mimo uveljavljenih pravil. Ko zdaj gledam nazaj, mi ni žal, da sem opravljal ta poklic, skozi katerega sem se naučil tudi spoznavati, kaj je dobro in kaj slabo.«

Bili ste dejavni tudi v kulturi in politiki

»Okrog petdeset let pevam na loških cerkvenih korih. Deloval sem tudi kot pevovodja, najdlje pri moškem zboru, najprej skupaj s Poldetom Polencem. Danes se zbor po njem tudi imenuje – Cerkvni moški pevski zbor Polde Polenc, župnija Škofja Loka. Kakih štirideset let sem prepeval pri cerkvenem mešanem pevskem zboru, danes pevski zbor Cecilija Kobal, prav tako v Škofji Loki. Prepevati sem začel že kot študent. Denar od nagrobnega in poročnega petja je bil moja štipendija. Igral sem klavirsko harmoniko, pomagal organistom. Dolga leta sem sodeloval tudi v Muzejskem društvu, bil tudi njegov tajnik in nazadnje predsednik. Še vedno sem v uradništvu Loških razgledov. V bivši državi sem deloval v tako imenovanih Samoupravnih interesnih skupnostih (SIS) na področju kulture in sociale. No, zagotovo mi je kljub opešanoosti glasu in posluha najbližje ostala ljubezen do petja.«

Lani je pri Muzejskem društvu izšla vaša knjiga Po poti kulturne dediščine, imate v delu tudi že kaj novega?

»Ne, sedaj naj aktivnosti prevzamejo mlajši. Zadnja leta se sicer držim bolj doma pri Sv. Duhu in sem aktiven, kolikor mi zdravje dopušča. Nekakšen gost sem običajno na dnevih evropske kulturne dediščine. Nekaj gradiva imam še »namočenega«. Razmišljam, da bi napisal osebne spomine o nekaterih znanih Ločanih, ki jih ni več, jaz pa sem jih še poznal.«

»Zanimivo postane, ko vam neka oseba, na primer prednik še iz časa freisinške Loke, stopi iz dokumentov in lahko spoznate, da se je ta ukvarjala z zelo podobnimi problemi, kot se mi danes.«

Prelomno leto 1492

Kaj imajo skupnega Kolumbovo odkritje Amerike in prihod frančiškanov v Kamnik? Te povezave in dogodke izpred 520 let, ki so spremenili tok zgodovine, nam je predstavila dr. Andreja Eržen.

JASNA PALADIN

Dr. Andreja Eržen ima pri svojih štiridesetih letih za seboj že vrsto let raziskovanja zgodovine in jezikoslovja. Obe vеди je pred nekaj leti združila v doktoratu, ki ga je v francoskem jeziku na temo vpliv jezika na razvoj nacionalne zavesti in razvoj slovenščine skozi zgodovino napisala na univerzi v švicarski Lozani. V svoj strokovni krog raziskovanja zgodovine, jezikov (govori angleško, francosko, nemško, latinsko, špansko, italijansko, rusko, madžarsko in kitajsko), jezikovne zgodovine, starih slovnice in slovarjev vse skozi vključuje tudi Kamnik, kjer živi. Prav te sklope je pred nedavnim povezala v zanimivo predavanje z naslovom Prelomno leto 1492 – ko Kolumb pripluje v Ameriko in frančiškani pridejo v Kamnik, s katerim je navdušila poslušalce v dvorani kamniškega frančiškanskega samostana.

»Tega leta se je v Evropi zgodila cela vrsta dogodkov, ki so med seboj povezani na zelo zanimiv način. Dvanajstega oktobra 1492 je Krištof Kolumb pristal na obalah Amerike, istega leta je v Španiji potekala rekonkvista, tega leta je v Španiji izšla tudi prva slovnica v ljudskem jeziku, leta 1492 pa so v Kamnik prišli frančiškani. Leto predstavlja nekakšno prelomnico iz srednjega v novi vek, ki je prinesel velike spremembe v samem duhovnem življenju celotne Evrope in pojav humanizma ter renesanse, ki sta v ospredje znova postavila človeka. Začetek novoveške civilizacije je povezan tudi z reformo pisave in povsem novimi percepcijami sveta. Evropa je bila v tistem obdobju še evropocentrična, razumevanje sveta je namreč izhajalo iz razumevanja našega območja,« je uvodoma pojasnila dr. Andreja Eržen. A kako in predvsem zakaj so si tako pomembni dogodki takrat sledili in zakaj je imel Kolumb na potek zgodovinskih dogodkov v Evropi tako velik vpliv?

Krištof Kolumb, mlad sin genovskega trgovca, se je po poroki s Portugalko preselil na Portugalsko. Vseskozi ga je zanimala znanost in navdušen je proučeval takrat znane zemljevide, zato se je željan novih odkritij odločil zapluti v neznano in zavoljo lažjega trgovanja odkriti

Andreja Eržen v frančiškanskem samostanu v Kamniku, ki je bil ustanovljen istega leta, kot je Krištof Kolumb odkril Ameriko.

krajšo morsko pot do Indije. Ker portugalski kralj njegovim drznim idejam ni bil naklonjen, jih je predstavil španskemu kraljevemu paru, kraljici Izabeli in kralju Ferdinandu II., ki sta s svojo odločitvijo, da finančno podpreta Kolumba pri njegovih odkritjih (na kar je Kolumb čakal celih osem let), v evropski zgodovini odigrala zelo veliko vlogo. Kolumb se je s tremi ladjami in devetdesetčlansko posadko na pot prvič podal spomladi leta 1492, novembra istega leta je dosegel obalo Amerike in se na »konec sveta«, kakor so takrat dojemali njegova odkritja, nato vrnil še trikrat. Iz novega sveta je v Evropo prinesel nove poljščine in različno bogastvo, s tem pa tudi slavo španskemu kraljevemu paru.

Uspehi pri odkrivanju novega sveta so Špancem dali velik zalet tudi na domačem območju. Iberski polotok je bil v tistem času zadnje ozemlje v Evropi, ki so ga še naseljevali Mavri, obdobje njihovega pregona, ki je sicer trajalo kar osem stoletij, pa se je zaključilo prav leta 1492. Za t. i. rekonkvisto oziroma »ponovno osvojitve« Španije in celotne Evrope

sta bila s svojo na novo pridobljeno samozavestjo in odločnostjo po Kolumbovih odkritjih zaslužna prav kraljica Izabela in kralj Ferdinand II. Postavila sta trde temelje za močno in združeno Španijo, za kar jima je papež podelil naziv »katoliška kraljica in kralj«.

Z uspehi Španije v tujini in doma je povezan tudi izid prve slovnice ljudskega jezika v Evropi; do takrat so bile slovnice namreč pisane v latinskem jeziku. Leta 1492 je španski humanist Antonio de Nebrija izdal slovnico kastilskega jezika, v uvodu knjige, ki jo je posvetil kraljici Izabeli, pa je zapisal trditev, da bo jezik vedno spremljal imperij in da bo spomin na kraljčina dela zaradi jezika prisoten tako doma kot na osvojenih območjih onstran oceana. De Nebrija je svojo slovnico tudi poučeval, a distribucije knjige ne bi bilo, če ne bi v tistem obdobju Johannes Gutenberg izumil tiska in omogočil širitev slovnice in s tem tudi jezikov. Brez tiska ne bi bilo širitve dognanj Martina Luthra, ki je leta 1517 izdal svojih 95 tez, ki so v dveh letih dosegle kar tristo tisoč tiskanih izvodov.

Jezik pomembno vlogo ponovno odigra v obdobju reformacije, ko prve knjige v svojem jeziku dobimo tudi Slovenci. »Jezik je pomemben element pri razumevanju in širitvi ne le vere, ampak vsega znanja. Geografska odkritja so ljudi motivirala, da so se začeli učiti jezikov, iznajdba tiska pa je omogočila širitev slovnice in drugih knjig, ki so nastajale v 15. in 16. stoletju. Jezik je osnova za razvoj vsake kulture, predvsem vsakega naroda, je rezultat njegovo enotnosti, kar zelo močno velja za slovenski narod. Temelj zgodovine našega jezika tako predstavljata tudi prevod Dalmatinove Biblije leta 1584 in slovar štirih jezikov Hieronima Megiserja. In prav ti dve knjigi iz časa protestantizma sta neposredno povezani s frančiškanskim samostanom v Kamniku,« je prelomnice evropske zgodovine z domačim okoljem povezala Erženova. Kot so knjige osnova vsake kulture, je tudi knjižnica osnova vsakega samostana in omenjeni dve knjigi sta bili osnova za vzpostavitev samostanske knjižnice v Kamniku, ki sodi med najbolj dragocene knjižnice pri nas.

Petnajsto stoletje – obdobje različnih pretresov in spoznanj, je v polni meri zajelo tudi takratni Kamnik. Mesto so ogrožali Turki, ki so leta 1471 že požgali samostan klaris v Mekinjah, in ker so meščani k sveti maši hodili v župnijsko cerkev na Šutni, ki pa je bila izven mestnega obzidja, so zaradi varnosti na cesarja naslovili prošnjo, če v Kamnik lahko pridejo frančiškani. Cesar je dovolil opravljanje božje službe v kapeli sv. Jakoba v središču mesta, kjer se do tedaj ni opravljal nobeno bogoslužje, in v Kamnik so leta 1492 prišli frančiškani, ki so zgradili svoj samostan, ki stoji in deluje še danes.

»Stoletje odkritij, ki je pripeljalo do nove podobe sveta, je spremembe prineslo tudi v Kamnik, ki je bil s temi vplivi tesno povezan. Že Rimljani so dejali, da je zgodovina učiteljica življenja, in tudi v sedanjem času se moramo zavedati, da dogodki, ki jih mi ali naša okolica povzročamo, prinašajo tudi širše posledice. Zato je pomembno, da se zavedamo svoje širše družbene odgovornosti,« je svoje predavanje zaključila dr. Andreja Eržen.

»Tega leta se je v Evropi zgodila cela vrsta dogodkov, ki so med seboj povezani na zelo zanimiv način.

Dvanajstega oktobra 1492 je Krištof Kolumb pristal na obalah Amerike, istega leta je v Španiji potekala rekonkvista, tega leta je v Španiji izšla tudi prva slovnica v ljudskem jeziku, leta 1492 pa so v Kamnik prišli frančiškani.«

Slovenski potencial je les, le izkoristiti ga moramo

Gregor Benčina

»Energetske sanacije so pametne investicije. Z njimi lahko zaženemo del gradbeništva, investicije pa po obnovi prinašajo prihranke. V EU za takšne obnove načrtujejo po petdeset milijard evrov na leto,« o pomenu energetske sanacije pravi Gregor Benčina.

BOŠTJAN BOGATAJ

Skupina Jelovica v zadnjih letih močno poudarja trajnostne rešitve pri gradnji ali obnovi objektov. Čas krize je premislil kupcev o energetske učinkovitosti njihovega življenja tehtnico prevesil na stran rešitev, ki jih ponuja tudi Jelovica. Pred kratkim so skupaj s še nekaterimi podjetji ustanovili Center energetskih rešitev. Več Gregor Benčina, predsednik upravnega odbora Skupine Jelovica.

Kakšne cilje želite doseči s Centrom energetskih rešitev?

»Vse večji poudarek energetski varčnosti in vse več projektov na področju energetskih prenov sta botrovala, da smo bili pobudnik ustanovitve centra in povabili tudi Petrol, Knauf Insulation, Nord in druge. Na enem mestu partnerji ponujamo celovite rešitve na področju energetskih prenov in gradnje energetske varčnih stavb. Menimo, da bo to v prihodnosti zelo pomembno vplivalo na delovanje slovenskega gospodarstva, saj se za to odloča vse več investitorjev, tako podjetij kot gospodinjstev. Do danes uporabniki niso vedeli, kje pridobiti informacije.«

Ministrstvo za infrastrukturo in prostor je pred kratkim objavilo razpis za energetsko obnovo stavb v občinski lasti. Je lahko to spodbuda za razmišljanje o varčevanju energije? Bi morali takšen korak sprejeti pred petimi leti?

»Zagotovo gre za korak v pravo smer, vsi bi si ga želeli že prej. Pričakujemo oživitve dela gospodarstva, po drugi strani so investicije na področju energetske varčnih rešitev izredno pametne. Dosežemo vsaj dva učinka: zaženemo del gospodarstva, gradbeništvo bo pridobilo nekaj posla, te investicije pa bodo v prihodnjih letih omogočale prihranke. Zato takšne investicije imenujem za pametne investicije in bi jih morali imeti še več. EU za takšne obnove načrtuje po petdeset milijard evrov na leto.«

Del EU je tudi Slovenija.

»Države investirajo različne zneske, skupaj pa unija omenjeni znesek namenja za energetske obnove stavb, tako javnih kot zasebnih. Govorimo o javni direktni spodbudi države. Zakaj? Investicije v pridobivanje energije menjajo z investicijami v zmanjšanje porabe energije. Nevtalnost na energetskem področju lahko dosežemo z večjimi kapacitetami ali manjšo porabo. V EU so se odločili za slednje.«

Povedali ste, da ste tovrstne spodbude v podjetjih pričakovali prej. Pa je bila takrat ozaveščenost in motiviranost investitorjev že na mestu? Poudarjanje trajnostnega razvoja je v Jelovici in še nekaterih slovenskih podjetjih prisotno, mišljenje v gospodinjstvih se je spremenilo šele s pojavom krize.

»Kriza je zagotovo povzročila močnejše spremembe v razmišljanju. Pojem kriza v tem primeru zajema tako gospodarsko krizo kot globalne klimatske spremembe. Tudi te so vzrok, da se sedaj bolj pogovarjamo o energetske učinkovitosti. Posledica obeh so velika vlaganja v obnove.«

Tudi v Sloveniji je Eko sklad šele pred nekaj leti začel subvencionirati vgradnjo ne le energetske varčnih, ampak energetske varčnih lesenih oken. Letos so se pojavila zelena javna naročila, kjer se bo odstotek energetske učinkovitosti izdelkov ali storitev le še povečeval. Ali ima gospodarstvo dovolj ponudbe, kupci pa jo sprejemajo?

»Vse našete aktivnosti so posledica sprememb na globalnih trgih – tako ekonomskih kot okoljskih. Začele so se zaradi zavedanja prebivalcev, da je treba nekaj narediti za večjo okoljsko prijaznost in tudi, da moramo z energijo, ki jo imamo, ravnati bolj varčno. Povečala se je poraba lesa za energetske namene, uvaja se kontrola porabe energije in podobno. Na področju gradnje objektov se dogaja to, kar se je pred dobrimi desetimi leti dogajalo v avtomobilski industriji. Pred petnajstimi leti se nismo spraševali o porabi avtomobila, pred petimi leti je bilo drugače. Takrat se nismo spraševali o porabi

»Spremembe na trgih kažejo na še večji pomen naravnih bogastev. V Sloveniji jih nimamo veliko, imamo ga v obliki lesa. Iz njega moramo ustvariti ustrezno dodano vrednost,« pravi Gregor Benčina. / Foto: Gorazd Kavčič

hiše, sedaj je to zelo pomembno. Seveda je to pogojeno s ceno energentov, ki so danes tako visoke, da so spremembe nujne.«

Vse našete lahko štejemo za spodbudne novice, po drugi strani pa v Jelovici opozarjate na nepregleden odtok slovenske nacionalne surovine – hlodovine – v sosednjo Avstrijo. Kaj in kdaj bi lahko spremenili, imate rešitev?

»Spremembe na trgih kažejo na še večji pomen naravnih bogastev. V Sloveniji jih nimamo veliko, imamo ga v obliki lesa. Iz njega moramo ustvariti ustrezno dodano vrednost. Na več lokacijah, ne le v Jelovici, se dogajajo aktivnosti, da bi v Sloveniji dobili nekaj lesno-predelovalnih centrov, ki bi slovenski hlodovini dodali vrednost in generirali izvozne proizvode. Ne gre za enostaven proces, zato smo zelo aktivni pri tvorbi takšnih centrov.«

Gre za pomanjkanje denarja?

»Pomembnejši vprašani sta trg in znanje. Danes brez težav prodate hlodovino, precej težje pa polizdelek. Gozdarsko-lesna panoga v Sloveniji je tako velika, da naš trg tega ne more porabiti, zato je velik izvoznik in tudi z novimi lesnopredelovalnimi centri bi glavnina proizvodov zapustila Slovenijo. Tako kot danes hlodovina.«

Le zaslužek bi ostal.

»Imeli bi več delovnih mest, večje zasluzke, država več pobranih davkov. Upam, da bo država prisluhnila naši ideji o izkoriščanju potencialov v gozdovih v državni lasti zgolj za potrebe prej omenjenih lesnopredelovalnih centrov. Po naših izračunih bi lahko ustvarili dva tisoč novih delovnih mest, zasluzki podjetij in države prek davkov bi bili mnogo večji kot pri sedanji ceni devet evrov za kubični meter hlodovine in ustreznem DDV.«

Povedali ste, da je domači trg za slovensko lesno industrijo premajhen. Kje so glavni trgi Skupine Jelovica?

»Jelovici se je v zadnjih štirih letih uspelo uvrstiti na nove, najbolj zahtevne trge zahodne Evrope, še najbolj v Švico, Nemčijo, Avstrijo in Italijo, nekaj prodamo tudi v Ukrajino, Turčijo, Izrael, V prve štiri izvozimo več kot devetdeset odstotkov vse naše prodaje na tuje trge in še rastemo. Tudi letos smo prodajo na te trge podvojili.«

Kje so razlogi? Jelovica na teh trgih ni prepoznavna.

»Smo družba z več kot stoletno tradicijo, imamo ime, saj smo bili v teh državah pred desetletji že prisotni. Jelovica je zgradila več kot dvesto objektov v Nemčiji, več kot sto v Združenih državah Amerike, tisoč

v Italiji. Vse to v 70. in 80. letih prejšnjega stoletja. Pretekla prisotnost pripomore k naši prepoznavnosti, zagotovo pa tudi reference v zadnjih desetletjih, saj smo ena redkih družb, ki se lahko pohvali z več kot 12 tisoč hišami, in med redkimi, ki imajo danes znanje o gradnji zahtevnih, energetske učinkovitih stavb. Naj izpostavim vrtec v Preddvoru, ki po merilih strokovnjakov sodi v vrh tehnološke dovršenosti in v okolici tisoč kilometrov predstavlja najbolj napreden vrtec. Z energijo se oskrbuje sam oziroma je poraba energije dvakrat manjša, kot je predpisana za pasivne stavbe. Ogledujejo si ga tudi strokovnjaki iz Avstrije in Nemčije.«

Je za Jelovico dobro leto?

»Leta še ni konec. Lahko trdim, da je bilo zelo zahtevno. V prvih desetih mesecih smo poslovali z rastjo, če bomo tako nadaljevali do konca leta, bomo imeli dober rezultat. V zadnjih letih smo vsako leto investirali po milijon evrov, danes glavnino v nove produkte in trge. Rezultat je prej omenjeni vrtec, mali turistični objekti in posodobitev informacijske podpore pri konstruiranju objektov. Število zaposlenih ostaja na enakem nivoju, z novimi zaposlitvami pa spreminjamo izobrazbeno strukturo.«

Na področju gradnje objektov se dogaja to, kar se je pred dobrimi desetimi leti dogajalo v avtomobilski industriji. Pred petnajstimi leti se nismo spraševali o porabi avtomobila, pred petimi leti je bilo drugače. Takrat se nismo spraševali o porabi hiše, sedaj je to zelo pomembno.

Na robu

Eva

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Dokler nisem srečala Eve, sem še mislila, da so starši, ki svoje otroke posiljujejo z zahtevami po brezhibni postavi, plod malo preveč živahnih zgodb, ki se dogajajo onstran luže, nikakor pa ne pri nas. A sem se zmotila. Eva se enega od dogodkov v ranem otroštvu spominja takole: »Moja sošolka mi je podarila sivo kepico z žarečimi očki, mehko, nežno in toplo. Jokala sem od sreče, prvič v življenju bom imela nekoga, h kateremu se bom lahko stisnila in ob katerem se bom pogrela, če me bo zeblo. Domov sem jo prinesla v košari, v roki pa sem držala gosto popisano list, kako jo moram negovati in hraniti. Bila sem presrečna. Objemala sem babico, mammo, celo sestro, ki je izjemoma prišla bliže in mi poklonila delček svoje vzvišene pozornosti.«

Majhna kepica je rasla in to so bili Evini najsrečnejši dnevi. S seboj jo je jemala tudi na balet, le v šoli so ji muco prepovedali. Zvečer, ko je zlezla v posteljo, jo je stisnila k sebi, ljubkovala in potem srečna in brez skrbi zaspala.

Eva je v svoj dnevnik zapisala: »Nekoč pridem iz šole domov, bila sem polna energije, po ulici sem lahko tekla, kar se mi ni že dolgo zgodilo. Zmeraj sem se vlekla kot megla, saj sem bila nenehno utrujena. Že na dvorišču me pričaka babica, presajala je rože in ko me je zagledala, so se ji oči od jeze zablistale. Ker je začela preklinjati, sem vedela, da sva sami, da ni nikogar, ki bi jo lahko slišal. Prikovalo me je ob tla, začela sem se tresti, slutila sem, da me ne čaka nič dobrega. Res je bilo tako. I. K. jo je že dopoldan poklicala in ji potožila, da sem postala grozno debela in da naj kaj ukrenejo, drugače me v baletni šoli ne bo več prenašala. Dokler ne shujšaš, se lahko posloviš od Žine, je babica zakričala jezno in me odrinila od sebe, ko sem se je želela okleniti in prositi, naj tega ne stori. Stekla sem po stopnicah, klicala Žino, toda ni se mi oglasila. V tistem trenutku se mi je zdelo, da se mi je podrl svet, da mi ni več živeti. V kopalno kad sem natočila vode, se vanjo ulegla na trebuh in čakala, da se bom utopila. Ni mi uspelo. Sem se pa na smrt prehladila, staknila pljučnico in za več kot mesec dni obležala v postelji. Imela sem visoko vročino, bledelo se mi je, a mama

in babica nista dovolili, da bi šla v bolnišnico. Veliko pozneje, ko sem se v razmišljanjih večkrat vračala v tisto obdobje, sem sklepala, da sta skrbeli zame doma zato, ker sta se preprosto bali, da bi zdravniki ugotovili kruto resnico o moji podhranjenosti. Kljub bolezni sem lahko jedla le paradižnikovo juho, pila peteršiljev napitek, ko pa sem zaduhala čaj iz preslice, mi je šlo na bruhanje. Bila sem še zmeraj dovolj močna, zato sem preživela, čeprav sem spet izgubila pet kilogramov, bila sem tudi zelo blede, brez volje do česar koli. Tudi uspeh v šoli ni bil tak, kot sem ga bila navajena. Kadar sem sedla h knjigam, sem se zgrudila na mizo, meglilo se mi je pred očmi in že po nekaj minutah branja sem bila tako utrujena, da sem se lahko zavlekla le v posteljo.«

Pravo tem dogodku je Eva, kakšnih štirinajst let kasneje, vnovič razmišljala: »Če tudi sem shujšala, svoje Žine nisem nikoli več videla. Sobo sem imela oblepljeno z njenimi fotografijami, bila sem pripravljena storiti vse, kar sta mi mama in babica ukazali, žal pa mi mucke nista želeli vrniti. Danes vem, da sta jo dali ali v kakšno zavetišče ali pa sta jo podarili eni od svojih prijateljev. Neutolažljivo sem jokala, trenirala, pazila, da se nisem zredila, pila napitke, ki sta mi jih prinašali, toda njujno srce je ostajalo kamnito. Dosti pozneje, ko sem vnovič visela med življenjem in smrtjo, mi je oče podaril hrčka. Sprva ga nisem želela vzeti, ker sem se bala, da

me bo spet bolelo, če ga izgubim. Kot da bi oče vedel, kaj se mi plete po glavi, je pri mami dosegel, da mi ga v nobenem primeru ne sme odvzeti. Med počitnicami me je peljal s seboj, na Silbo. Njegova takratna partnerica je delala na Ministrstvu za zdravje, mislim, da sta se je moji ženski malo bali. Med vožnjo sta me marsikaj spraševala, kaj točno, se ne spominim. Nekoč, ko stamislila, da že spim, sta se pogovarjala na terasi in ona je izrekla nekaj stavkov, ki jih takrat še nisem razumela: Upam, da je tvoja hči patološka lažnivka, kajti če je vse to res, kar pripoveduje, potem lahko proti bivši ženi zahtevaš kazenski pregon. To se nikakor ni zgodilo, saj je moral oče skrbeti za lasten ugled. Če bi karkoli prišlo v javnost, potem bi bilo umazano tudi njegovo ime.«

Nekega torka ob treh zjutraj, ko ni mogla spati, je Eva zaupala dnevniku: »K nam se je vselil M. K. Babica sicer pravi, da ne ve, kje je moja mami pobrala takšno zgubo, vendar se je njeno obnašanje do tipa zelo spremenilo, ko ji je zjutraj več kot eno uro, ob zajtrku, pihal na dušo. Bila sem na stranišču, zato sem lahko vse slišala. Čeprav spet nisem imela menstruacij, me je vsak mesec grozno zvijalo v trebuhu, imela sem drisko, goltala sem tablete, pa ni dosti pomagalo. Ko se privlečem k mizi, skoči pokonci, v njegovih očeh sem videla grozo, prisežem. Pogleda me in reče, ja, kaj pa ta okostnjak počne pri vas?«

(Se nadaljuje)

SODNA KRONIKA TEDNA

Piše: Simon Šubic

Ugrabitelju potrdili zaporno kazen

Višje sodišče v Ljubljani je potrdilo kazen dveh let in pol zapora, ki jo je Urošu Ložu za ugrabitev petnajstmesečne deklice januarja letos izreklo Okrožno sodišče v Ljubljani, poročajo mediji. Zagovornik Andrej Žabjek se je na sodbo prvostopenjskega sodišča pritožil, ker po mnenju obrambe Lož ugrabitve deklice ni vnaprej načrtoval, kot je januarja ugotovilo ljubljansko sodišče, ampak da je ravnal impulzivno, kot je ugotavljal sodni izvedenec psihiatrične stroke. Višjemu sodišču je zato predlagal, naj Loža oprostijo oziroma mu vsaj izrečejo milejšo kazen – bodisi pogojno bodisi krajšo zaporno dobo in ukrep obveznega zdravljenja odvisnikov od iger na srečo. Višji sodniki so pritožbo obrambe zavrnil in v celoti pritrdili odločitvi prvostopenjskega sodišča. Tedaj 27-letni Uroš Lož iz Loke pri Mengšu je 2. avgusta 2011 nekaj pred 17. uro v stanovanjski hiši v Mekinjah ugrabil petnajstmesečno deklico in jo kasneje zvezano odvrnil ob cesti na obrobju Ljubljane, kjer so jo policisti našli po večurnem iskanju. Lož, zasvojen s hazardiranjem, je deklico ugrabil, ker naj bi mu njena družina dolgovala štiri tisoč evrov za opravljeno delo. Na sodišču se je zagovarjal, da je v hišo stopil le zato, ker je želel vzeti ključke njihovega poršerja, nato pa so se stvari zalomile.

Kangler se zagovarja zaradi vedeževalke

Na mariborskem okrajnem sodišču so opravili predobravnavni narok zaradi domnevnih nepravilnosti pri dodelitvi občinskega stanovanja vedeževalki Karin Ježoviti, poročajo mediji. Poleg vedeževalke sta med obdolženimi še mariborski župan Franc Kangler in direktorica medobčinskega stanovanjskega sklada Tanja Vindiš Furman. Tožilstvo jih obtožuje sprejemanja koristi za nezakonito posredovanje, zlorabe uradnega položaja ali pravic in ponarejanja listin. Vedeževalka je občinsko stanovanje dobila kot članica sveta invalidov, ki je posvetovalno telo župana, v katerega pa so jo imenovali šele dan po objavi razpisa za dodelitev treh občinskih stanovanj. Obdolženi na predobravnavnem naroku krivde niso priznali.

ČRNA KRONIKA TEDNA

Na cestah pet mrtvih

V minulem tednu (od 22. do 28. oktobra) je na slovenskih cestah umrlo pet oseb. Gorenjski policisti so prejšnji teden obravnavali štirideset prometnih nesreč, v katerih so se štiri osebe laže ranile. Pridržali so voznika, ki je odklonil preizkus z alkotestom, avtomobila tokrat niso zasegli. Letos so slovenske ceste terjale 106 smrtnih žrtev (lani pa 120). Na Gorenjskem je do nedelje umrlo enajst oseb (lani trinajst).

Razvajeni od lepega vremena

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Zadnji teden sem se napolnili novic o grdem vremenu in prevetrila svoje mnenje o tem, kako vreme vpliva na nas. Kako hitro se zapremo v svoje brloge in čakamo na boljše vreme? Kaj glede vremena sporočamo otrokom? Koliko vetra prenesemo? Koliko kapljic dežja smo letos občutili na koži? Se mi samo zdi, ali smo postali razvajeni s popolnim vremenom, obsedeni z načrtovanjem dejavnosti glede na vremensko napoved? Ali še zmoremo živeti in uživati, ne glede na vreme? Ali je vreme tisto, ki določa našo dobro voljo? Za teden, ko otroci uživajo krompirjeve počitnice, niso bile najboljše napovedi. Tudi

mene so malce jezile, saj sem tiste zmrznjene sorte, ki bi imela pomlad tudi pozimi. Imamo več možnosti. Da se oblečemo in uživamo. Ali prespimo zimo kot medvedje. Ali pa tarnamo in čakamo na poletje. Vaša odločitev bo imela velik vpliv predvsem na otroke. Namesto skrbi zaradi kašlja, prehlada, angine in še česa pokazimo otrokom, kako lepo je biti zunaj v vseh letnih časih. Pri tej obutvi in obleki, ki jo imamo na razpolago, ne moremo reči, da nas zebe. Otrok skoraj nikoli ne zebe. Imejmo jih za zgled, saj migajo še namesto nas. Zmigajmo se, namesto da strašimo otroke z bacili. Bacili ne letajo po zraku, sploh pa ne

sredi igrišča in gozda. Koža bo imela manj alergij, če bo dihala svež zrak. Otroci bodo hitreje porabili energijo v naravi kot pa pred računalnikom. Starši pa bomo manj tečni, če bomo namesto vseh nujnih in namišljenih obveznosti izbrali malce mraza. Najbrž niste na nobenem izmed nagrobnikov še videli napisa – imela je vse urejeno. In verjamem, da si želite dati svojim otrokom nekaj več kot samo misli na delo, delo in delo. Narava je tista prava za sedanjí čas. Ne morete zgrešiti, če ji boste blizu. Tudi mrz in temo moramo znati doživeti. Otroci si to želijo. Dajmo jim to namesto gledanja vremenskih napovedi. Prenos v živo

Zanimivosti

Planinski izlet: Neimenovani vrh (1979 m) – Veliki Selišnik (1956 m) – Debeli vrh (1962 m)

Manj znani poključski vrhovi

Oaza miru s pogledom na procesijo planincev, ki gredo na Viševnik. Razgledni, manj znani vrhovi nad Pokljuko ... še v času žarečih macesnov, brez snežne podlage.

JELENA JUSTIN

V sončnih jesenskih dneh, ko so čisti razgledi in so v hribih zvesti sopotniki rumeni macesni, je najbolje izbrati turo, kjer lahko neskončno uživamo brez velikih naporov. Poključka je za take ture več kot odlično izhodišče. In če si v hribih zaželimo tudi malce miru, stran od obljudenih poti, je tale tura kot nalašč za nas. Obiskali bomo vrhove v bližini romarske poti na Viševnik.

Izhodišče vzpona je Rudno polje. Po makadamu se sprehodimo do smučišča in se začnemo vzpenjati po njegovem levem robu. Po prvem delu vzpona pot zavije levo in se bolj strmo začne dvigovati po smučišču. Na vrhu smučišča se kolovoz spremeni v pešpot, ki se dviguje v okljukih, kar naredi vzpon precej bolj prijeten.

Prečkamo planino pod Plesiščem in na razcepu nadaljujemo desno proti Kačjemu robu, pot naravnost gre proti Viševniku. Pot proti Kačjemu robu se zmerno dviguje skozi rušje. Niti nimamo občutka pridobivanja višine, a ta se kar nabira. Kmalu smo na severni strani

Viševnika. Pred seboj zagledamo Mali Draški vrh, vzhodno od njega pa vrhove, ki jih bomo obiskali: prvi je celo brez imena, revež, sledi Veliki Selišnik, bolj na vzhod pa Debeli vrh. Spustimo se v kotanjo pod Viševnikom, ki jo obhodimo po desni strani. Ko se pot obrne levo, se nam z desne strani priklopi pot s planine Lipanca oz. Debele peči. Na tem razpotju mi zavijemo desno, proti Lipanci. Po nekaj korakih sledimo slabo vidni gamsji stezici na naš prvi Neimenovani vrh. Bodimo pozorni na izrazito škrapljast svet. Ko je ta svet mimo, smo v grapi, po kateri se vzpenjamo kar naravnost in nas pripelje do roba, kjer pogledamo v Krmo. Po polički nadaljujemo proti vzhodu ter se prek skalovja povzpne do vrha, kjer je možic. Z vrha se nam pokaže divja severna stena Velikega Selišnika. Hja, tja! gor bo treba.

Na markirano pot sestopimo po poti vzpona. Ko smo na markirani poti, ki vodi proti Lipanci, ji sledimo nekaj sto metrov. Ko se pot začne spuščati, se spuščamo tudi mi. A ne dolgo. Usmerimo se proti grebenu Velikega Selišnika, ki ga brez

težav dosežemo. Na grebenu srečamo možice. Pot nas vodi po grebenu in pod grebenom, prehodi so lahki, a bodimo pozorni. Ko dosežemo konec rušja, se usmerimo strmo levo navzgor po krušljivem terenu. Možički nas pripeljejo vse do vrha Velikega Selišnika, kjer je ogromen možic.

Sestopimo na markirano pot, ki vodi proti Lipanci, po poti vzpona. Previdno predvsem v vršnem delu grebena, ki je izrazito krušljiv. Ko smo na markirani poti, je ta na začetku precej položna, vmes se rahlo vzpne, nam ves čas ponuja lep razgled. Na odcepa proti Debelemu vrhu zavijemo levo. Pot je sicer markirana, a steza mestoma precej slabo vidna. Hodimo v pasu rušja in redkih dreves. Slabo vidna steza nas pripelje na vršna travnata pobočja. A glej ga zlomka, tik pod vrhom zavijemo rahlo desno, nato pa skozi pas rušja levo in že smo na vrhu Debelega vrha. Celotno pot smo imeli čudovit razgled na kraljestvo Triglava z Ržjo in Rjavino, Veliki in Mali Draški vrh, Viševnik s severne strani, verigo Karavank s kepo in Dovško Babo

Z vrha spet sestopimo na markirano pot proti Lipanci. Gremo mimo odcepa za Mrežce, no, lahko skočimo tudi nanje, sicer pa sestopimo do Blejske kočice na Lipanci. Ne morem si kaj, da glede kočice ne bi napisala sledečega. Očitno so nekateri oskrbniki že močno naveličani tega, kar počnejo, ker da v lepem sobotnem popoldnevu ne morejo skuhati kave, ker »moramo postreči pohodnike iz Prekmurja, zato vsaj pol ure kave ne bomo kuhali«, je pa višek. Tako ali tako imajo vedno le ričet in klobase. Ričet se pogreje sam, klobase se kuhajo same. Bom imela naslednjič kavo v termovki s seboj, da vas ne bom obremenjevala!

Z Lipance se povzpne nazaj do odcepa proti Mrežcam, kjer nadaljujemo naravnost do Rudnega polja, kjer nas čaka jekleni konjiček. In ne nazadnje tudi Hotel Center, kjer imajo odlično kavo.

Nadmorska višina:

maks. 1979 m

Višinska razlika:

skupna pribl. 1000 m

Trajanje: 5–6 ur

Zahtevnost: ★★☆☆

Pogled na drugi vrh v nizu, Veliki Selišnik / Foto: Jelena Justin

Zadaj Mali Draški vrh, pred njim naš prvi Neimenovani vrh

Vrh Debelega vrh z veličastnim ozadjem / Foto: Jelena Justin

Z Irskega z viskijem in pivom

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Če koga vprašam, zakaj praznuje 31. oktobra noč čarovnic, je odgovor ponavadi: za šalo, za zabavo ... Svojemu Izbranemu ponudim odbit večer, on pa skomigne: To je praznik reformacije, čarovnico pa imam ob sebi 365 dni na leto! Nazdravimo reformaciji! Kaj pa irski samhain? podtaknem. Ja, če bo vse z viskijem! Past se zaskoči. Gostje so povabljeni. Na jedilnem listu piše: Samhain 2012. Koktajl: mudslide (v šaljivem prevodu: sladko drsenje blata), viskijeva terina, obara s pivom, piščanec z irskim viskijem, irski kavni sorbet. Seveda moram najprej razložiti, kaj je to samhain. Eden od štirih praznikov, ki so jih na Irskem praznovali Kelti menda že

700 let pred n. št. Na predvečer 1. novembra so bila odprta vrata na Holmec vil, dvignila se je zavesa zagrobnega sveta. Kdor se je hotel izogniti obisku preminulih, si je nadel čim bolj odurno preobleko, da ga ne bi prepoznali ... Če se je res iz tega razvil halloween – obstajajo različice. Drži pa, da so ga irski izseljenci prenesli v Ameriko.

Koktajl Mudslide

Za 1 osebo potrebujemo: 1 brizg bailey's irish creama, 1 brizg vodke, 1 brizg creme de cacao, led.

Na dno kozarca za martini damo malo ledu. Bailey s irish cream previdno zlijemo na led in dodamo vodko. Čokoladni liker naj drsi v kozarec čez

narobe obrnjeno žlico, da je videti kot razlezeno blato.

Viskijeva terina

Za 6 oseb potrebujemo: 125 g masla, 1 veliko, sesekljano čebulo, 1 strok strtega česna, 125 g mesnate, na majhne kocke zrezane slanine, 250 g tenke narezanih kurjih jetrc, 125 g tenke narezanih šampinjонов, 150 ml viskija, 1 neškropljeno limono, nastrgano lupinico in 2 žlici soka, 1 in pol žlice sesekljane peteršilja, 2 in pol žlice svežih krušnih drobtin, 2 lovorova lista, nekaj brinovih jagod, sol in sveže zmlet črni poper.

Maslo počasi stopimo, dodamo čebulo in česen in pražimo 10 minut na nizki temperaturi. Dodamo slanino,

kurja jetra in šampinjone in pražimo še 5 minut. Vmešamo viski, nastrgano limonino lupinico in sok ter začini. Pokrijemo in vnovič dušimo 15 minut. Zmes predenemo v mešalnik in dobro zmeljemo. Nato dodamo še drobtine in peteršilj in zmeljemo še enkrat. Servirno posodo napolnimo s terino, jo zgladimo z žlico, okrasimo z brinovimi jagodami in lovorjem. Pokrijemo in dobro ohladimo. Postrežemo z opečencem

Obara z govedino in pivom

Za 4 osebe potrebujemo: 1 kg goveje krače, 2 veliki čebuli, 3-4 na ploščke narezane korenja, 30 g masla, 1 lonček sesekljanih

zelišč, peteršilj, timijan, lovor, 225 ml guinnessa, 225 ml vode, sol, sveže zmlet črni poper.

V ponvi segrejemo maščobo in na njej prepražimo sesekljano čebulo. Ko zarumeni, jo predenemo v primeren pekač s pokrovko ter dodamo na ploščke zrezano korenje. Meso obrežemo od kosti in zrežemo na 2 cm velike kose, ga opražimo na zelo vroči maščobi in damo na zelenjavo. V ponev, v kateri smo pražili meso, zlijemo pivo in premešamo, da maščoba odstopi od dna posode. Prelijemo meso in dolijemo še vodo. Dobro pokrijemo. V pečici, ogreti na 160 stopinj, dušimo 3 ure. Postrežemo s krompirjem. Pravijo, da ima pregreta obara še bolj ši okus.

Martinovanje 2012

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Ne, ne bom pisal o veselem martinovanju. To je vsako leto. Beseda bo o tistem, kar se nam na Martinovo nedeljo 2012 primeri nadstandardno, le to leto. To so seveda volitve predsednika republike. Še en teden nas bodo snubili vsi trije kandidati, potem bo volilni molk za premislek, v nedeljo pa odločitev na voliščih. V tem zapisu me sploh ne zanima, ali ste se že odločili in kdo bo dejansko izvoljen? Tudi navijati ne mislim za nobenega od treh poklicanih, od kateri bo le eden izvoljen. Še tega vam ne zaupam, koga bom volil jaz, to je povsem nepomembno. Izraziti hočem le nekaj načelnih pomislevkov.

Prvi je v vprašanju, ali ne bi kazalo dati predsedniku republike v ustavi več pristojnosti, kot jih ima zdaj, ko jih ima toliko kot angleška kraljica, le po bogastvu se z njo ne more primerjati.

Angleška kraljeva družina je zemljiška veleposestnica in prejema iz bruseljske blagajne velikanske subvencije za to, da bi na tej zemlji čim manj proizvajala. Gre pa za to: iz naše zgodovine vemo, da smo Slovenci vse do osamosvojitve živeli v državah, ki so imele močnega vladarja, takega, ki ni dopuščal prav veliko parlamentariziranja; če je do tega kljub vsemu prišlo, pa ga je hitro in odločno ustavil. Cesar Franc Jožef je vladal s trdo, a očetovsko roko vse od utišanja revolucije 1848, po kateri je prišel na prestol. Ko so se mu spuntali Hrvati, je kralj Aleksander 6. januarja 1929 uvedel diktaturo, v konfinacijo v Vrnjačko Banjo in na Hvar je poslal tudi našega dr. Antona Korošca. Kaj bi dal, ko bi mene kdo za kazen poslal v take kraje! Tito je večkrat pometel z znotrajpartijsko opozicijo, pred 40 leti (1972) je moral v izgnanstvo v svoji vili Stane Kavčič, najbolj samostojen slovenski politik komunistične ere. V letih 1990–1991, ko je šlo zares, smo Slovenci zmogli neverjetno enotnost. Od takrat pa se v odsotnosti očetovske figure, ki ne prepričuje le z besedo, ampak zna udariti tudi s trdo roko, kar naprej prepiramo in izigravamo. To, čemur smo priča zdaj, je pa višek, te ljudi bi morali pomesti na smetišče zgodovine, tako vladno kot opozicijsko garnituro.

Dokler politično ne dozorimo, bi Slovenci po mojem potrebovali predsednika, ki

bi bil tudi dejanski vladar te dežele. Kar seveda ne bo mogoče, sedanj način večini igralcev v tem »špilu« ustreza. Druga posebnost naših predvolilnih soočanj in odločanj je nepogrešljiva in odločujoča vloga medijev. Pomislite, kaj bi ti kandidati, če ne bi o njihovih nastopih poročali mediji? Bilo bi, kot da jih sploh ni! Kaj bi pomagala Borutu Pahorju vsa udinjavanja po raznih deloviščih, če ne bi o njih ažurno poročali elektronski mediji. Nič, še vedeli ne bi zanje. Zadnjič sem dobil e-sporočilo, da bo izbranega dne ordiniral na ginekologiji, z vabilom pacientkam, naj se čim prej prijavijo, ker bo gužva. Kaj bi pomagala Milanu Zveru njegova zborovanja po vsej Sloveniji, na katerih prepričuje prepričane, če ne bi o njih nam vsem poročali mediji in tako prepričali še koga od neodločenih. Celo sedanji predsednik se mora s svojih diplomatskih višav spuščati med ljudi, da bi ga mediji poslikali in posneli.

No, saj vem, pretiram na vse strani, kot da bi bil že pod vplivom Martinove pijače. Položaj predsednika republike je določen z ustavo. Pravijo, da so mu tisti, ki so jo pisali, dali tako malo pristojnosti zato, ker so vedeli, da bo predsednik Milan Kučan, pa so ga hoteli že vnaprej omejiti. Tako predsedniku ne preostane drugega, kot da vlada s svojim ugledom, z moralno avtoriteto. Naj torej zmaga tisti, ki mu ljudstvo bolj zaupa.

Vaš razgled

Resnobni vojaški atašeji, strumni v svojih uniformah, se znajo tudi sprostiti. Takole je vojaški ataše iz Združenih držav Amerike v Škofji Loki zajahal starodobno kolo, ki mu ga je ob obisku posodil prvi mož društva Rovtarji Brane Tavčar. Vožnja ni niti malo lahka, a uniformirani mož jo je hitro zapopadel in se z oldtimerjem zapeljal en krog. D. Ž.

Da bi občudovali labode, se ni vedno treba odpraviti do bližnjih jezer. V Zgornjih Bitnjah so denimo v torek dopoldne enega od belih lepotcev imeli pred nosom. Zatekel se je na 'jezero', ki je ob obilni pošiljki dežja in prvega snega nastalo na požetem koruznem polju. A. Š.

Slovenci v zamejstvu (323)

Pregnani in od domovine zavrženi

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Sredi noči s 14. na 15. april leta 1942 so Nemci blizu tristo koroških slovenskih družin izgnali z njihovih domov in jih, skupaj 917, zaprli v barake pri železniški postaji Žrelec/Ebenthal v Celovcu, od koder so jih 15. in 16. aprila odpeljali v nemška taborišča. Po koncu druge svetovne vojne so se tisti, ki so imeli srečo, da so preživeli, skušali vrniti domov. Žal jih domovina ni hotela sprejeti. Povojna zavezniška oblast na Koroškem jih je hotela poslati v Nemčijo, očitno tudi sama prepričana, da na Koroškem za Slovence ni prostora. Ko so se izgnani Slovenci le smeli vrniti domov, so bili ti izropani ali pa so v njih živeli drugi, celo sosedeje.

Sedemdeset let so si Slovenci na Koroškem prizadevali, da bi postavili pomnik v spomin enemu od najbolj žalostnih dogodkov v njihovi zgodovini. Dežela in mesto Celovec nista zmogla poguma, da bi to dovolila. Slovenecem so svetovali, naj ga postavijo nekje na deželi. Pomnik so konec osemdesetih let preteklega stoletja postavili na Radišah/Radsberg nad Celovcem, takratni župan Celovca pa je pomagal s sramotno nizkim prispevkom. Medtem je čas zorel, predsodki in meje v glavah so padale in Koroška je bila vedno bolj pripravljena sprejeti temnejšo plat zgodovine enega od v deželi živčih narodov. V nedeljo, 27. oktobra, so

Spomenik v spomin na izgnanstvo koroških Slovencev na celovski železniški postaji Žrelec

pri železniški postaji Celovec – Žrelec, na mestu, kjer so bile leta 1942 ujetniške

barake, odkrili spomenik izgonu koroških Slovencev. Mesto Celovec in avstrijske železnice so brezplačno odstopile zemljišče. Koroška umetnika, slikar in grafik Valentin Oman in arhitekt Karel Vouk sta ga postavila v podobi križev na Kalvariji z motivi človeškega trpljenja. Veliko koroških Slovencev in gostov s Koroškega in Slovenije se je udeležilo nedeljske slovesnosti, med njimi slovenska ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak, celovski župan Christian Scheider in slovenska generalna konzulka v Celovcu Dragica Urtelj. O predolgo zamolčevani zgodbi o izgnanstvu koroških Slovencev, ki so bili po vrnitvi

domov »osvobojeni, ne pa svobodni«, in pomenu spomenika tudi za današnji čas so govorili predsednik Zveze koroških izseljencev Jože Partl, ministrica Ljudmila Novak, deželni svetnik Wolfgang Waldner in celovška zgodovinarica Brigitte Entner. Vodja slovenskega dušno-pastirskega urada pri celovski škofiji Jože Markez je blagoslovil spomenik in v nemščini in slovensčini molil za pokojne. »Če sem spomenik na Radišah blagoslovil po svoji volji, blagosloviljam tega po izrecnem naročilu škofa,« je dejal. V kulturnem programu so sodelovali tamburaši iz Loč, Hodiš, Škofič, Šentjanža in Železne Kaple pod vodstvom Hanzija Gabrijela.

Po MANDARINE (2)

RUMENO ZLATO

Mandarine v dolini Neretve imenujejo tudi 'rumeno neretvansko zlato'. Jih je tudi več sort. Nekatere zorijo prej, druge kasneje.

Alenka Brun

Jozo Crnčević, lastnik plantaže in turistične kmetije Izletišče Kuti, kjer smo Glasovi izletniki doživeli pravi okus specialitet iz Neretve, nam je razložil, da smo tokrat obirali mandarine po imenu Zorica ali Zorana in to na Širokih Lukah. Ime so dobile po gospe, ki je ustvarila ta plemeniti sadež s pomočjo cepljenja.

V tem poslu je Jozo že dvajset let, in ker gre za družinski posel, znanje že prenaša na mlajšo generacijo.

»Tu je bilo pred recimo šestdesetimi leti morje in močvirnato območje, slanost je bila velika. Nobena zelenja. Ko smo začeli izvajati melioracijo, delati obrambne nasipi, graditi cesto Opuzen–Metkovič, so poplave in slanost počasi izginile.«

Turizem je v dolini Neretve trenutno kar dobro

stekel, ker je dolina lepa in so ljudje prijazni, tako da se turisti radi vračajo.

»Na b'erbo pridejo Slovenci, Italijani, Avstrijci, Nemci.«

Za kaj vse pa lahko uporabimo mandarine? »Iz mandarin lahko naredite kompot, žganje, namaze, celo njihove lupine so uporabne za različne zdravstvene namene.«

Pa vendar Jozo meni, da so najboljše sveže. »Ko mandarino sami utrgate z drevesa, olupite in pojedete.«

Kako pa mandarine obiramo? Obiranje mandarin je ročno. »Mandarino primeš in zavrtiš v stran, je ne vlečeš k sebi, ker potem ali ostane na njej pecelj ali pa se poškoduje. Največji problem je ravno obiranje, ker jih moraš najprej pravilno obrati, položiti v gajbico, potem pa sledi prodaja ali pa jih preprosto pelješ domov.«

Letos je statistika zabeležila številko obranih štirideset tisoč ton mandarin, se pa ta lahko povzpne tudi do šestdeset tisoč.

Nasmejani lastnik nasada mandarin Jozo

Lili se je takole pripravila na vožnjo s samokolnico, saj je veliko njenih potnikov naročilo še dodatnih deset ali več kilogramov okusnih sadežev.

Mandarincevi niso ravno velika drevesa. Odvisno od sorte. Tone je poskušal obrati najlepše.

Frenku drevesa niso delala problemov. Se je kar povzpelnal na njo

Franc je obiral, pa tudi mandarin se je naužil.

Ups ...

Tri kilograma mandarin se morda sliši veliko, vendar če gre obiranje sadežev dobro od rok, potem je žakelj hitro poln. Stane in Ančka, kjer kaže, da je šla 'berba' Ančki boljše od rok.

KULTURA

POJEJO STO TRIDESET LET

Prvo slovensko pevsko društvo Lira Kamnik, ki je hkrati najstarejši slovenski pevski zbor, praznuje 130-letnico neprekinjenega delovanja. Jubilej bodo počastili z jutrišnjim slavnostnim koncertom.

18

ZANIMIVOSTI

ŠLOGARCE NA VASI

V Domači vasi na Primskovem pri Kranju so se domislili izvirnega družabnega dogodka, ki so ga poimenovali Vedeževalski dan in noč čarovnic.

/ Foto: Tina Dokl

19

LJUDJE

STRAŠNO, STRAŠNO

Od porednih čarovnic, strašljivih vampirjev, netopirjev in pogumnih otrok do zmenka z Bondom.

/ Foto: AB

20

KULTURA, KINO

POJEJO STO TRIDESET LET

Prvo slovensko pevsko društvo Lira Kamnik, ki je hkrati najstarejši slovenski pevski zbor, praznuje 130-letnico neprekinjenega delovanja. Jubilej bodo počastili z jutrišnjim slavnostnim koncertom.

Jasna Paladin

Liraši so svoje pevsko društvo ustanovili leta 1882 v kamniški gostilni pri Graški, pod zgodovinsko hruško, ki je vse do letos stala na Krautovem vrtu na Šutni, društvena pravila s to letnico pa jih razglašajo za najstarejši pevski zbor pri nas.

»Še posebej smo ponosni, da je zbor vsa ta leta deloval neprekinjeno, tudi med obema vojnama, čeprav obstaja odlok o tem, da sta bili med drugo svetovno vojno kamniška Narodna

čitalnica in Lira za vse večne čase prepovedani, a Liraši te ukinitve nikdar niso priznali, zato se po vojni tudi ni bilo treba na novo ustanoviti. Mlajši tako še danes nadaljujemo to tradicijo in prav nič ne kaže, da bi bilo kaj drugače, saj se zbor redno pomlaja,« nam je povedal predsednik Prvega slovenskega pevskega društva Lira Kamnik Jože Prezelj. Lira je v svojih sto tridesetih letih prehodila pomembno pot, se udeležila številnih tekmovanj doma in v tujini ter prejela nemalo laskavih priznanj. Zbor vsa leta v povprečju šteje od 25 do 30 pevcev, ki dvakrat

na teden na vajah in na približno tridesetih koncertih na leto prepevajo slovenske ljudske pesmi, pesmi domačin in tujih skladateljev, zimzelene, tudi tuje (večinoma waleške) in celo operne skladbe. Od leta 2000 jih vodi dr. Andrej Misson iz Škofje Loke, ki je najbolj zaslužen za to, da se je kakovost zbora v zadnjem desetletju še dvignila, po njegovi zaslugi pa so svoj program razširili tudi na sodobnejšo glasbo. Med vrhunce svojega delovanja Liraši uvrščajo tudi tri nastope v Londonu. Leta 2004 so kot prvi evropski celinski zbor nastopili v znamenitem Royal

Albert Hallu, kamor so jih znova povabili leta 2008, letos pa so se v Londonu predstavili tudi na eni od prireditelj pred odprtjem olimpijskih iger. Zelo so ponosni na svojo društveno sobo v Domu kulture Kamnik, kjer hranijo svoj bogat dolgoletni arhiv. Že vrsto let si želijo, da bi soba dobila status kulturnega spomenika lokalnega pomena. Visok jubilej bodo počastili s slavnostnim celovečernim koncertom, ki bo jutri, 3. novembra, ob 19. uri v Domu kulture Kamnik. Na odru se bodo Lirašema pridružili pevci Slovenskega okteta in Vipavski tamburaši.

Pevci Prvega slovenskega pevskega društva Lira Kamnik / Foto: arhiv zbora

KAMNIK Mednarodni uspeh MePZ Odmev

Člani Mešanega pevskega zbora Odmev iz Kamnika so pred dnevi znova dokazali, da sodijo v sam vrh mednarodnega zborovskega petja. Pod umetniškim vodstvom Ane Smrtnik so na mednarodnem zborovskem tekmovanju Canta al mar 2012 v Španiji v najzahtevnejši kategoriji mešanih zborov osvojili zlato plaketo, prav tako zlato pa so osvojili tudi v kategoriji sakralne zborovske glasbe. Tekmovanje se je udeležilo kar osemdeset zborovskih zasedb iz 36 držav. J. P.

KRANJ Premiera Vaje v slogu

Gledališko društvo Toj to! vabi na premiero dramatizacije Raymonda Queneauja Vaje v slogu, ki bo jutri, 3. novembra, ob 19. uri v Kulturnem domu Kokrica. Predstava, ki je deloma avtorski projekt, je kombinacija komedije, satire, improvizacije in imitacije. Tojtojevci, ki se poigravajo z mislijo Sto ljudi, sto čudi, poleg očitnega sporočila, ki pravi, da vsak premore svojevrsten pogled na svet, obljublajo tudi pravi spektakel gibov in ritma. Vstop na predstavo je prost. J. P.

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

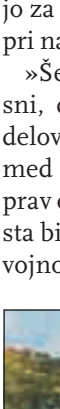
Prisrčno vabljeni, vstop je prost. Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

KRANJ

Soobčutje umetnosti

V torek smo bili v Layerjevi hiši deležni harmoničnega zlatja treh umetniških zvrsti: poezije, glasbe in slikarstva. Večer prepleta umetnosti so poimenovali Prozne sinestezije, in sicer po drugi izmed štirih literarnih suit priznanega kranjskega postmodernističnega pesnika Janeza Sagadina. Gre za nadaljevanje likovno-literarne mape Derivati počutja, ki je nastala v sodelovanju s slikarjem Henrikom Marchelom. Avtorja sta z združitvijo umetniških svetov dejansko ustvarila sinestezijo – soobčutje oz. hkratno doživljanje različnih čutnih zaznav. Usklajenemu združenju poetične in barvne izpovedi se je pridružila tudi glasbena vez, za katero je poskrbela odlična mlada pianistka Aleksandra Gartnar iz Preddvora. Umetnika Sagadin in Marchel nameravata sodelovati tudi v prihodnje, saj se v prihodnjem letu obetata nadaljevanji, naslovljeni Sedimenti sedimentov ter Izotopi melanholije, iz katerih so nekaj odlomkov za pokušino predstavili že tokrat. S. L.

Ustvarjalec vrhunskih poetičnih literarnih suit Janez Sagadin / Foto: arhiv umetnika

KINO SPORED

PLANET TUŠ, KRANJ

Petek, 2. 11.
16.20 PLES V DEŽIU
16.30, 17.30, 19.30, 20.30 SKYFALL
20.40, 22.40 UGRABLJENA 2
14.20, 18.40 NORA DEKLIŠČINA
20.45, 22.50 PARANORMALNO 4
13.40, 16.00 ASTERIX IN OBELIX V BRITANJI
18.05, 20.25, 22.45 ASTERIX IN OBELIX V BRITANJI, 3D
18.20 PRAVA NOTA
12.00, 14.00, 16.05 HOTEL TRANSILVANIJA, 3D

16.00, 18.05, 20.25 ASTERIX IN OBELIX V BRITANJI, 3D
18.20 PRAVA NOTA
12.00, 14.00, 16.05 HOTEL TRANSILVANIJA, 3D

Ponedeljek, 5. 11.
16.20 COPRNICA ZOFKA
16.30, 17.30, 19.30, 20.30 SKYFALL
20.40 UGRABLJENA 2
18.40 NORA DEKLIŠČINA
20.45 PARANORMALNO 4
16.00 ASTERIX IN OBELIX V BRITANJI
18.05, 20.25 ASTERIX IN OBELIX V BRITANJI, 3D
18.20 PRAVA NOTA
15.30, 16.05 HOTEL TRANSILVANIJA, 3D

LINHARTOVA DVORANA, RADOVLJICA

Petek, 2. 11.
16.00 MADAGASKAR 3
18.00 ŠOLA ROCKA
20.00 TORINSKI KONJ

Sobota, 3. 11.
16.00 POGUM
18.00 ŠOLA ROCKA
20.15 VAMPIRSKA LJUBEZEN

Nedelja, 4. 11.
16.00 POGUM
18.00 ŠOLA ROCKA
20.00 TORINSKI KONJ

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Vabilo

Vabimo vas v avlo Gorenjskega glasa na ogled razstave del slikarja in grafika Črtomirja Freliha. Razstava je del Mednarodnega festivala likovnih umetnosti Srečanja 2012, ki poteka v Kranju in bo na ogled do petka, 9. novembra, vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure.

Prisrčno vabljeni, vstop je prost. Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

DRUŽABNA KRONIKA

STRAŠNO, STRAŠNO

Od porednih čarovnic, strašljivih vampirjev, netopirjev in pogumnih otrok do zmenka z Bondom.

A. Brun, S. Kovačič

Strašno, strašno v Bohinju je v Kulturni dom Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici privabilo precejšnje število mladih nadobudnežev s starši, ki so zvedavih oči spremljali dogajanje okoli sebe. Z **Alenkino** pomočjo so otroci iskali ime za čarovnika, si na glave nadeli poseben klobuk, izdelovali čarovniške pomočnike netopirje in kakšnega odnesli tudi domov. **Plesalnica Bohinj** pa je po zaključeni delavnici pripravila plesno predstavo, ki je

pripovedovala o čarovnicah in o eni še prav posebej poredni. Plesno društvo Bohinj vodi **Slavi Martinovič**, v njem pa najdemo okoliška dekleta med petim in dvaindvajsetim letom starosti. Celo enega fanta imajo. Ta je v tokratni predstavi odigral vlogo dedka. Nastopile pa so še bele čarovnice pa črna, Sneguljčica, Rdeča kapica in številni drugi liki, ki jih poznamo iz pravljic in pripovedk.

V jeseniškem Tea-ter baru pa so na praznik čarovnic pripravili malce drugačen program. Odločili so se, da na poseben način predstavijo curling, novi šport, ki ga je pospremil večer irske glasbe in

najbolj znanega irskega piva – ki je menda je hitro pošel. Bend z zanimivim imenom **Noriea** je poskrbel, da so obiskovalci uživali v tradicionalnih irskih napevih, Ida in Nadica pa sta s svojim vampirskim videzom privabljali številne poglede, ko sta sprejemali naročila gostov. Bili sta, lahko bi rekli, strašljivo lepi in sta videz pravih vampirk kar dobro zadeli.

Od mračnih in irskih dogodkov pa na velika platna, bolj britanske vode. V kranjskem Tuš Planetu je bila namreč v torek medijska in VIP-premiera najnovejšega **Jamesa Bonda: Skyfall**. V stilu 007 so še pred premiero

gledalce nagovorili James Bond v podobi **Grega Murna**, Bondovo dekle **Iris Mulej** in Bondove varnostnice v zlatem. Res da v najnovejši akciji, že triindvajseti bondijadi, ni značilnega stavka »martini, pretresen, ne zmešan« in da Bond raje poseže po pivu, so martini v Planetu odraslim gledalcem postregli še pred ogledom filma. Vlogo najslavnejšega agenta so znova zaupali Danielu Craigu, čisto prava premiera pa je bila polnočna predstava 31. oktobra ob 0.07. Komentariji gledalcev po koncu medijske premiere pa so bili različni; od tega, da so pričakovali kaj več, do čistega navdušenja

Plesalnica Bohinj je tokrat pripravila plesno predstavo na temo čarovnic, otrok in drugih pravljicnih bitij. / Foto: AB

Čarovniški klobuk. Pokrivalo, ki je pri otrocih zbudilo veliko zanimanja. / Foto: AB

Ida Begovič in Nadica Petrova, v sredini pa še natakark Darko Lazarov alias Riba / Foto: AB

Noriea obstajajo že pet let. S flavto in piščaljo se dobro znajde Anej, Gašperjevo področje je harmonika, pri talkalih srečamo Staša, s kitaro Jana. / Foto: AB

Medijsko premiero sta si v družbi Bondovih varnostnic ogledala tudi gledalca, ki sta nagradni vstopnici prejela na Gorenjskem glasu. / Foto: Gorazd Kavčič

VRTIMO GLOBUS

Jessica z družino praznovala noč čarovnic

Igralka in pevkica **Jessica Simpson (32)** se je tako kot številni zvezdniki za noč čarovnic našemila. Lani je oblečena v mumijo prvič javnosti pokazala zaobljen nosečniški trebušček, letos pa je z oboževalci na Twitterju delila družinsko fotografijo, kjer je mala Maxwell oblečena v petelinčka, pevkica in njen zaročenec Eric Johnson pa sta si nadela starinsko podeželsko opravo.

Ne uporablja načel stare šole

Jada Pinkett Smith (41), nekdanja žena igralca Willa Smitha (44), pri vzgoji otrok ne uporablja načel »stare šole«. »Mislim, da načelo v smislu jaz sem tvoja mami in najbolje vem, kaj je dobro zate ne deluje več. Pri svojih otrocih poskušam vzpostaviti enakovreden odnos oz.

prijateljstvo,« pravi mamica dvanajstletne Willow in štirinajstletnega Jadena, ki ju uči individualnosti, kar se vidi tudi po njenem edinstvenem slogu oblačenja.

Brad za zakonsko enakopravnost

Igralec **Brad Pitt (48)**, dolgoletni zagovornik enakopravnosti zakonskih zvez, je pred kratkim z donacijo v višini sto tisoč dolarjev spet podprl zakon med istospolno usmerjenimi. »Neverjetno, da lahko o človeških življenjih in razmerjih glasujemo,« je v elektronskem sporočilu zapisal

agenciji za človekove pravice ter dodal, da se bo še naprej boril proti sistemu, kjer sosed odloča o sreči sosedu.

Oktomama odhaja na zdravljenje

Nadya Suleman (37), bolj znana po svojem vzdevku Oktomama, ki si ga je prislužila, ko je pred tremi leti rodila osmerčke, odhaja na zdravljenje zaradi odvisnosti od tablet. Na zdravljenje za vsaj mesec dni se je prijavila zaradi tesnobe, utrujenosti in stresa. Medtem bodo njenih štirinajst otrok varovale tri varuške in prijatelji.

Slavi Martinovič ima 37 let, je Ljubljanka, vendar je že okoli deset let mentorica plesnega oziroma tekmovalno-kulturnega društva Bohinj. To pomeni, da je v Bohinju včasih tudi petkrat na teden. / Foto: AB

NAGRADNA KRIŽANKA

Golf. Das Auto.

Prihaja popolnoma nov Golf sedme generacije.

V predprodaji, ki traja do 18. 11. 2012, vam nudimo posebno ugodnost – navigacijski sistem Discover Media* za samo 199 EUR.

PODALJŠANO JAMSTVO ZA 3. IN 4. LETO

Emisije CO₂: 99–120 g/km.
Kombinirana poraba goriva: 3,8–5,2 l/100 km.

*Navigacijski sistem Discover Media v vrednosti 733 EUR poleg navigacije vključuje tudi 5,8" barvni zaslon občutljiv na dotik, napravo za prostoročno telefoniranje Bluetooth, multimedijski vmesnik USB in AUX-IN ... Ponudba velja za modele Comfortline in Highline. Slika je simbolna.

Das Auto.

Avtohiša Vrtač, d.o.o. Kranj

Delavska cesta 4, 4000 KRANJ

tel.: 04 27 00 200, faks: 04 27 00 222

www.avtohisavrtac.si

- Nagrade:
- 1. nagrada:** enodnevna uporaba NOVI GOLF 7
 - 2. nagrada:** enodnevna uporaba – VW POLO
 - 3. nagrada:** poklanja Gorenjski glas

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite na dopisnicah do srede, 14. novembra 2012, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4001 Kranj, p. p. 124. Dopisnice lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

GORENJSKI GLAS	ŽARENJE	BOJNI STRUP	KITAJSKA PONEV	OSTRIVEC	PEVKA BARUCA	SLANG, ŽARGON	KITAJSKO GLASBILLO	MATEMATIČNA NEZNANKA	KAROLY THAN	SLONOV NOS	VRSTA METULJA	ŠAHIST KASPAROV	
DVANAJST OZVEZDIJ OB EKLIPTIKI	9												
SLOVSTVO PREROŠKIH RAZODETUJ								12					
AKUTNA KUŽNA BOLEZEN									RIMSKI HIŠNI BOG DRAG KAMEN				
IRIDIJ			JAPONSKA UTEZNA MERA OKOSTJE GLAVE				PREDNIKI ŠPANCEV EDEN IN DRUGI						
AFRIŠKI VELETOK			7	MAJHNA DEKLICA	GOLO ŽITNO ZRNO						MESTO V ZAMBUJI	NAŠ KARIKATURIST (MILAN)	
DEL MOLEKULE					FIGURA	IGLASTO DREVO RIM. PESNIK (TIT LUK-RECIJ)		2		NOVO MESTO PUSTO-LOVEC			
GORENJSKI GLAS	IKRNIK	BALKANSKE ŠPORTNE IGRE SANITARJE									15		
SOSEDNJA DRŽAVA (ORIGINAL)			20				RIBJA JAJCECA	MESTO V UKRAJINI					
GLAVNO MESTO GVINEJE								LANENO PREDIVO	SVETLO ANGLEŠKO PIVO DOMAČNOST				
PARADIŽ				SNOV PRIJETNEGA VONJA	DALMATINSKA ANA	NAŠ GLASBENIK (ALEŠ)			22				
NEKDANJI IZTERJEVALEC DAVKA						SL. NABOŽNI PIŠEC (GVIDO) TERMALNI IZVOR VODE					TEKOČA ZMES SNOVI	PEVKA DEŽMAN	
NAŠE GOROVJE							TRGOVSKI POPIS BLAGA UGO CARPI						11
RDEČA KRVNIČKA									HRBTNO RIBJE MESO	DRŽAVA OB IRAKU			
OHLAPEN MOŠKI POVRŠNIK		5		JEZERO V JUŽNI AMERIKI OBOROŽENO VARSTVO			EDVIN FLISER SORTA JABOLK	8	DEL POHIŠTVA RAZJEDA PRI SPOLNI BOLEZNI				
NAŠ RAPER				HRV. SKLADATELJ (BRANIMIR) ROVT		PTIČ Z VELIKIM OKRASNIM REPOM	NOGOMETAS KARIČ VELIČANSTVENOST ZGORNJA OKONČINA						NAŠ IGRALEC (ALJ)
LOJZE SLAK		SOL VINSKE KISLINE VRSTA TABLETE				VZPOREDNA PREMICA SOSEDEJE NEMCEV		16		TRENJE KRAJ PRI SEVNICI			6
ZNAMKA GLASBENIH APARATOV			60 MINUT BIRO, PISARNA			BELGIJSKI PEVEC (SALVATORE) LEPAK		18	GLEDA LIŠKA OPREMA OVOJ			PETER AMBROŽ DEL HEMOGLOBINA	
ELSTAR REKURENS RIGI TITICACA ZELIN	AMERIŠKA IGRALKA (LINDSAY) MLEČNI IZDELEK MESNA JUHA					KOT, KI MERI 90 STOPINJ NADSTROPJE			NICOLAI HARTMANN	NAŠ NOGOMETAS (RENE)			13
TENIŠKI REKVIZIT				ZASELEK PRI CERKNEM DRŽAVA V AFRIKI		10							
PAS PRI KIMONU		4	IME LUTKARKE FREYER KIRKINA DOMOVINA				RAVNINA SESTRIN MOŽ						
JAPONSKI SMUČARSKI SKAKALEC (MASAHIKO)									IRHOVINA LEToviŠČE V BELGIJI				
ZAČETNIK ARIANIZMA			21	NEKDANJI IZDELOVALEC NOŽEV									17
ZOLAJEV ROMAN				IZDELOVALCI GODAL IZ CREMONE									

BELJENJE, kitanje sten, barvanje vrat, oken, odstranjevanje tapet, antiglivični premazi, dekorativni ometi in opleski vam nudi Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 12004655

EKOCLEAN, d.o.o., Podlublje 259, Tržič vam ponuja čiščenje, razrez cistern, filtracijo, prevoz in odkup kurilnega olja, tel.: 041/989-987 12004828

FLORIJANI, d. o. o., C. na Brdo 33, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 12003956

MIZARSTVO LESPO d.o.o., Brode 13, Šk. Loka izdeluje notranja vrata, vgradne omare, kuhinje in drugo pohištvo, tel.: 041/341-290 12004054

IZDELAVA podstrešnih stanovanj po sistemu Knauf, montaža strešnih oken Velux in polaganje laminatov, izd. brunaric in nadstreškov, Damjan Mesec, s. p., Jazbine 3, Poljane, tel.: 041/765-842, www.damjanmesec.si 12003974

SANACIJE dimnikov, vrtanje, zidava, montaža z nerjavečimi tuljavami, Novent - Andrej Jordan s. p., Mińska pot 12, Lj. - Črnuče, tel.: 031/520-603 12004826

SLO DOM - stene, stropi knauf, armstrong; izdel. podstreh in adaptacije stanovanj; laminati, okna, vrata, str. okna Velux; pleskarska dela, Slavko Markotič, s. p., Suška c. 28, Šk. Loka, tel.: 0590/20-722, 041/806-751 12004827

IŠČEM
MIZARJA za izdelavo savn, tel.: 031/767-222 12004738

ZASEBNI STIKI
ŽENITNA posredovalnica Zaupanje za vse starosti. Dolenja vas 85, Prebold, tel.: 031/836-378 12002834

RAZNO
PRODAM
FINSKO savno, s pečjo, novo, tel.: 041/606-286 12004810

ZAHVALA

Ob smrti brata in strica

FRANCA ZUPANCA

se zahvaljujemo vsem, ki ste kakorkoli pomagali. Hvala pogrebni službi Hipnos, gospodu kaplanu za sveto mašo in pogrebni obred, vsem pevcem, govorniku, harmonikarju in vsem, ki ste se od njega poslovili in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi
Oktober 2012

ZAHVALA

V 90. letu nas je zapustila naša draga

MIMICA ZAGORŠEK
iz Škofje Loke

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče in spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvala za vso skrb zdravnici dr. Mariji Zaman in dr. Mariji Oman, gospodu župniku Mateju Nastranu, pevcem – kvartet Zupan in pogrebni službi Akris. Hvala tudi vsem, ki ste jo v zadnjih dneh obiskovali in pomagali pri negi in oskrbi na domu.

Žalujoči vsi njeni
Škofja Loka, Šmartno ob Paki, Madrid, oktobra 2012

Tiho je odšla

LIA LIPAR
profesorica angleščine in glasbe

Na njeno željo sva se v najožjem družinskem krogu poslovila v sredo, 31. oktobra 2012, nečakinja Benedikta in svak Branko.

Kranj, 31. oktobra 2012

ZAHVALA

Jutri bo 20 let, odkar nas je zapustila draga

ZDENKA COTMAN
roj. Sajevic

Hvala vsem, ki se je spominjate in ji prižigate sveče.

Oče Tone in sinova Tomaž ter Gregor

V SPOMIN

Ko tvoje zaželimo si bližine, gremo tja, v ta mirni kraj tišine, tam srce se tiho zjoče, saj verjeti noče, da te več med nami ni. Čeprav tvoj glas se več ne sliši, beseda tvoja v nas živi, povsod te čutimo mi vsi ... Med nami si!

3. novembra 2012 bo minilo deset let od smrti naše drage žene, mame in babice

MARIJE KAMENŠEK
7. 5. 1940–3. 11. 2002

Najlepša hvala vsem, ki se jo spominjate, postojite na njenem grobu in ji prinašate sveče. Hvala ti, mami za vso modrost, nesebičnost, obzirnost, dobroto in dostojanstvo, hvala za vse, kar si nam lepega in dragocenega dala.

Vsi tvoji
Hrastje, 3. novembra 2012

ZAHVALA

V 84. letu nas je zapustila draga mama, stara mama, sestra, teta, tašča

MIHAELA TIČAR

rojena Molj,
p. d. Tičarjeva mama iz Vogelj

Zahvaljujemo se vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za tolažbo, darovano cvetje, sveče ter svete maše. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju bolnišnice Jesenice, gospodu patru Piršu za pogrebni obred, pogrebni službi Navček ter pevcem. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni
Vogelje, Šmartno, Hrastje, 25. oktobra 2012

Prazen dom je in dvorišče, naše oko zaman te išče, ni več tvojega smehljaja, utihnil je tvoj glas, bolečine in samota ste pri nas.

ZAHVALA

Kako je prazen dom, dvorišče, naše oko zaman te išče, ni več tvojega koraka, le trud in delo tvojih rok za vedno nam ostaja.

V 76. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, ata, tast, brat, stric, bratranec

MARIJAN BRENKUŠ

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani. Hvala gospodu župniku, pevcem, pogrebni službi in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi
Oktober 2012

Mestno pokopališče Kranj
Pogrebne storitve
Komunalna Kranj, javno podjetje, d.o.o.

Pogrebne in pokopališke storitve

Neprekinjeno smo vam na voljo na številki 041 638 561.
Z vami tudi v najtežjih trenutkih.

Kogar imaš rad, nikoli ne umre, v mojih mislih, sanjah ti živiš in v mojem srcu mirno spiš.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, atija, ata, pradedka, brata, svaka in strica

JOŽETA JURAJEVČIČA
iz Mlake pri Kranju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, sosedom in krajanom, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti in mu izkazali spoštovanje in ljubezen. Hvala za ustno in pisno izraženo sožalje, darovano cvetje, sveče in tople besede. Iskrena hvala gospodu župniku Pavletu Juhantu za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala Kranjskemu kvintetu za zapete žalostinke in gospodu Viliju Pangeršiču za odigrano Tišino, cvetličarni Krč za cvetje ter pogrebnu podjetju Navček in podjetju Komunalna Kranj za opravljene storitve.

Njegovi najdražji

ANKETA

Z menjavo gum
so pohiteli

VILMA STANOVNIK

Sneg, ki je minuli konec tedna zapadel tudi na Gorenjskem, je voznike opomnil, da je treba poskrbeti za menjavo letnih gum z zimskimi. Zato smo tokrat spraševali, kako Gorenjci skrbimo za obutev svojih jeklenih konjičkov.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Niko Strešina iz Tržiča:

»Letne gume bom za zimske zamenjal prav danes. Minuli konec tedna, ko je padal sneg, se nisem kaj dosti vozil, vem pa, da je od 15. novembra naprej treba imeti zimske gume.«

Nejc Pišlar iz Bitenj:

»Trenutno še delam voziški izpit, doma pa smo na avtu letne gume že zamenjali za zimske. Vsako leto jih, letos pa smo pohiteli prav zaradi slabe vremenske napovedi oziroma snega.«

Sandi Kristan iz Kranja:

»Gum pri avtu letos še nisem zamenjal, bom jih pa, saj vem, da je to potrebno tudi zaradi zakona. V snegu še nisem vozil, mislim pa, da so bile ceste kar dobro očiščene.«

Haris Miskić iz Kranja:

»Ker sem imel avgusta manjšo prometno nesrečo, sem že takrat kupil zimske gume. Tako sem minulo nedeljo lahko vozil, čeprav je bila cesta med Kranjem in Škofjo Loko katastrofalno očiščena.«

Nada Strupi iz Naklega:

»Konec tedna smo namestili v Bohinj, zato smo v soboto letne gume zamenjali za zimske. Ker je močno deževalo, nato sploh nismo šli, gume pa imamo vseeno zamenjane.«

Učenci navdušili s kompostnikom

Za svoj inovativen ekološki izdelek iz odpadnih avtomobilskih delov so učenci OŠ Preserje pri Radomljah prejeli prestižno mednarodno okoljsko nagrado natečaja Okolje in inovacije.

JASNA PALADIN

Preserje pri Radomljah – V mednarodnem natečaju Okolje in inovacije, ki sta ga na temo zmanjševanja količine odpadkov pripravila Toyotin sklad za Evropo in program Ekošola, je Slovenija letos sodelovala prvič in že takoj pometla s konkurenco.

Za omenjeni projekt je bilo med slovenskimi ekološkimi izbranih šest najboljših, ki so imele dve leti časa, da svoje ideje o zmanjševanju količine odpadkov razvijejo v inovativne in uporabne izdelke, tri šole

med njimi pa so se nato pomerile še v mednarodni konkurenci, v kateri so sodelovale še Litva, Turčija in Danska.

Kot najboljši projekt vseh sodelujočih šol je bil izbran kompostnik za razgradnjo bioloških odpadkov iz odpadnih delov toyote in drugih odpadnih materialov, ki ga poganja sončna energija. V zadnjem letu in pol so ga v sodelovanju z mentorji razvili in izdelali učenci Osnovne šole Preserje pri Radomljah, ki so nagrado za svoj izdelek prejeli že na državni ravni.

»Izdelek je ekološki,

inovativen in zahteva malo denarja. Izdelava kompostnika je bila del projekta o učilnici na prostem, pri kateri so učenci znanje pridobivali s pomočjo praktičnih zamisli in dela. Uporabili smo stare avtomobilske dele in dodali pogonski mehanizem, ki deluje na sončno energijo, saj smo želeli, da kompostnik deluje neodvisno, torej se vrti tudi takrat, ko ni pouka in ni nikogar, ki bi ga vrtel. Brez tega biološki odpadki namreč začnejo gniti. Nagrade smo zelo veseli, a že komaj čakamo, da bo konec predstavitev naše izdelka, saj si ga želimo

čim prej postaviti v funkcijo. Uporabili ga bomo za predelavo ostankov hrane iz šolske kuhinje pri našem šolskem vrtu, kjer bomo gojili in nato tudi jedli zelenjavo. Prav ta zaključen krog je bil glavni cilj našega projekta,« nam je povedal idejni vodja projekta in mentor Tomaž Pajnič.

Učenci so bili za kompostnik, ki ga želijo prenesti tudi druge šole in ustanove, nagrajeni s finančno nagrado, ki pa jo bodo vložili v druge ekološke projekte. Idej in želja na tem področju imajo namreč še veliko.

Inovativen ekološki izdelek, ki je veliko zanimanja požel tudi v tujini, je predstavil idejni vodja Tomaž Pajnič.

Nagrajeni kompostnik so učenci in njihovi mentorji izdelali iz odpadnih avtomobilskih delov in drugih odpadnih materialov.

KRANJ

Cvetača velikanka

Pri mami Vandi v Gorenjah je zrasla tale cvetača velikanka. Na tehtnici je pokazalo 5,80 kilograma. Zanj sta skrbeli vnuka Jan in Aleš Mohorič, ki sta se s pridelkom takole ponosno pokazala fotoaparatu.

Jan in Aleš s cvetačo velikanko /Foto: Jure Ogrin

ŽELEZNIKI

V nedeljo že dvajseta dobrodelna tombola

V nedeljo ob 15. uri bo v športni dvorani v Železnikih potekala dvajseta dobrodelna tombola, ki jo prirejajo župnije iz občine Železniki. Zbran denar bodo namenili skupnosti Gradimo prijateljstvo, ki izvaja program za bolnike in invalide. A. Š.

ŽELEZNIKI

Turistično društvo vodi Tomaž Weiffenbach

Na nedavnem volilnem občnem zboru Turističnega društva Železniki so za novega predsednika izvolili Tomaža Weiffenbacha. Ta je bil tri mandate član upravnega odbora in dobro pozna delo društva. Kot pravi, bo delo potekalo podobno kot doslej: najprej jih 24. novembra čaka priprava Andrejevega sejma, decembra bomo znova obudili običaj hoje za zvonce, po novem letu pa jih čakajo priprave na običaj Luč v vodo in 51. Čipkarske dneve. Weiffenbach je na mestu predsednika zamenjal Blaža Kuharja, ki bo v društvu aktiven tudi v prihodnje. A. Š.

vremenska napoved

Danes bo spremenljivo do pretežno oblačno, občasno bo rahlo deževalo. Jutri bo večinoma suho vreme, pihal bo jugozahodni veter. V nedeljo bo oblačno in deževno.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

3/9 °C

SOBOTA

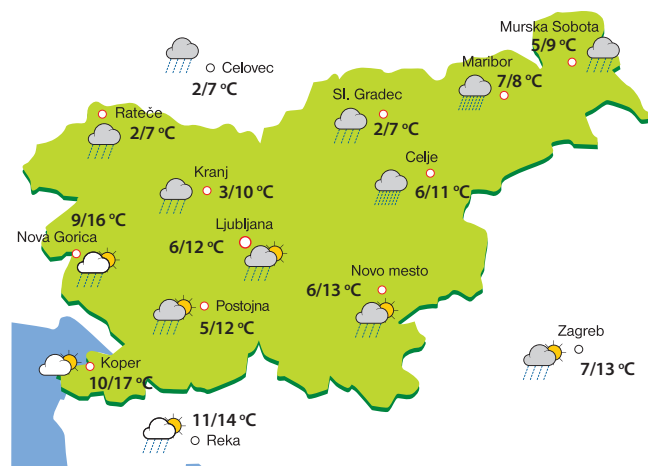

0/12 °C

NEDELJA

9/11 °C

DOJ KVA POSLJANJO
RADIO KRANJ
97,3 MHz

RADIO KRANJ d.o.o.
Sritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220
(04) 281-2221
(04) 2022-222
(051) 303-505

FAX:
(04) 281-2225
(04) 281-2229

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si